VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

VÖRÖS LOBOGÓ

AZ RKP ARAD MEGYEI BIZOTTSÁGA ÉS A MEGYEI NÉPTANÁCS LAPJA

XXIX. évfolyam
8674. szám
8 oldal 30 bani
Kedd
1973.
február 13.

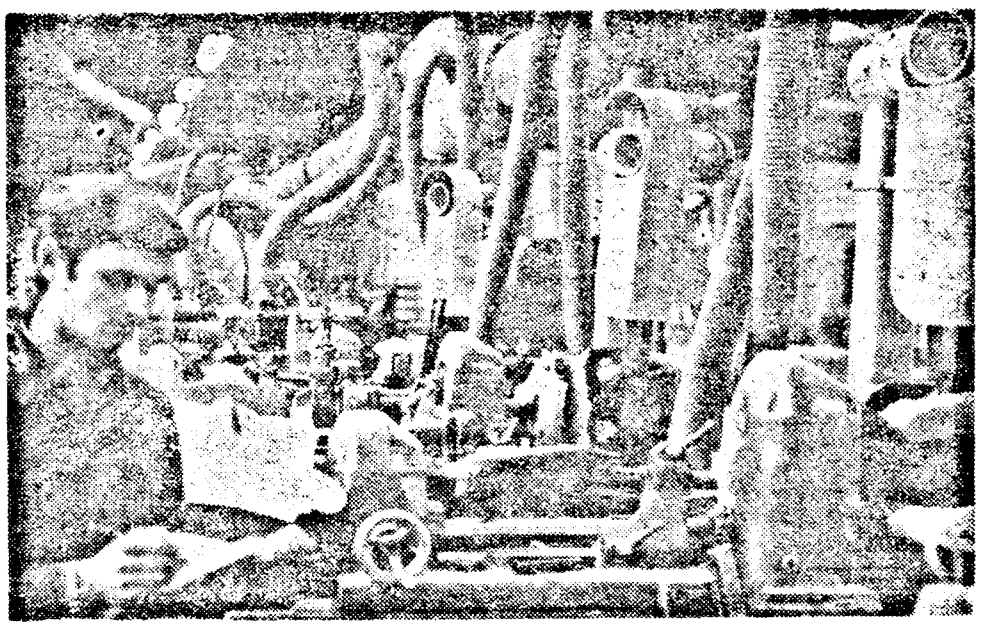

A Libertatea gyárban a kaptaia részleg vezet a szocialista munkaversenyben.

30 új vállalat az ország gazdasági térképén

Több mint 30 ipari, illetve mezőgazdasági és állattenyésztési egység kezdte meg a termelést az év eleje óta. Az új vállalatok között megemlítjük a titui villamosárugyárat, a nagyváradi autoklavizáltsejt-betongyárat, a ploieşti-i üveggyárat, a besztercei textiláru gyárat.

A második évnegyed elején újabb vállalatokat jegyeztek be az ország gazdasági térképébe. A temesvári iparnegyedben alig néhány nappal ezelőtt kezdte meg a termelést a villamos mérőkészülékeket előállító gyár, s most a Dermatina gyárban helyezték működésbe újabb korszerű termelőkapacitásokat. A magas automatizálási fokú új berendezések segítségével gumiárucikkeket állítanak elő, például egészségügyi anyagokhoz, védőkesztyűkhöz stb. szükséges rugalmas szálakat. A Turnu Severinben épülő papir- és cellulózkombinátban csaknem egy félévvel határidő előtt megkezdődött a hullámlemez- és dobozgyár üzempróbája. Részlegesen üzembe helyezték a Szecselevárosi Electroprecizia üzem új osztályát, amely autók villamossági berendezéseit állítja elő.

Tobb komolyságot!

Kicsit furán éreztem magam a Tejfeldolgozó Vállalat közgyűlésén. A kezdési időpont közel háromnegyedórás eltolódását még hajlandó lettem volna a véletlennek tulajdonítani. De a beszámolóból és a hozzászólásokból lassacskán kiderült, hogy kisebbfajta kapkodás, fejetlenség uralkodik ebben a vállalatban. S nem jól van ez így! Még akkor sem, ha figyelembe vesszük a kétlakiság bonyodalmait, azt hogy csak nemrég költöztek új otthonba, ami ráadásul nincs is teljesen készen. Mert ha a tervmutatóktól való alapos lemaradást — összтermelésnél 86,4, árutermelésnél pedig 86,9 százalékos volt a tavalyi tervteljesítés — nagyrészt elfogadhatóan meg lehet indokolni, az elégtelen tejellátással, a gyár udvarán megsavanyodott közel 6 000 hektoliter tejet és egyes vajszállítmányokkal kapcsolatos minőségi kifogásokat már kevésbé. Ezzel összefüggésben felmerül az autociszternák menetrendjének rendkívüli alapos összehangolása, ami elég „hagyományos" gondja a vállalatnak, a nyersanyag magas szintű, gondos értékesítése, a termelési folyamat és a termékek minőségének szigorú ellenőrzése. Amivel nagy vonalakban mindenki egyetértett.

Csakhogy a vitából kiderült, nem is olyan nagy ez az egyetértés. Mert a felszólalók többsége a tavalyi sikertelenségek okait többnyire a „szomszéd asztalán" kereste és találta meg.

A tejbegyűjtő központok képviselői panaszkodtak a gépkocsivezetőkre, a vállalat szakemberei az állami mezőgazdasági vállalatokra és az ipari központra, az ipari központ képviselője pedig a Tejfeldolgozó Vállalat hibáit pecézte ki. Az összkép alapján mindegyik félnek van sepernivalója a saját háza előtt, csak épp szükséges önkritikai szelleme nincs ahhoz, hogy ezt megtegye.

Az volt az érzésem miközben a „szenvedélyes" vitát és a részvevők beszélgetésének halk kísérőzenéjét hallgattam, hogy a gyüléseken már nagyon sokszor hallhatták ezeket a problémákat, amelyek hiányos megoldása refrénszerű visszatérésükhöz vezet. S a sokéves tapasztalat alapján talán nem is bíznak megoldásukban. Pedig nagyszerű műszert kapnak kézbe, ha az új épület valamennyi részlege elkészül. Egy a fontos: a kezdeti lépések nehézsége ne törje meg a lendületet. Több türelemmel, és komolysággal ez a vállalat is képes teljesíteni az idei fokozott tervkövetelményeket.

Ehhez azonban feltétlenül szakítaniuk kell a felületességgel — kérdem én, hogyan oszthatnak ki négy élenjáró részlegnek szóló diplomát egy olyan vállalatban, ahol nem teljesítették az évi tervet (az óragyárban csak egy részlegnek jutott!) és miért nem hívták meg a gyülésre az illetékes Megyei Mezőgazdasági Igazgatóság képviselőjét.

KISS KÁROLY

Lapunk tartalmából:

Sport
(II. oldal)

A szövetkezet gazdasági ereje — a szorgalom és a szervezés hű tükörképe
(III. oldal)

A könyvek a szocialista munka szerszámai
(IV. oldal)

Teljes egészében automatizálták a bukaresti rendezőpályaudvart, a váltók maguktól nyílnak és csukódnak gyorsan és biztosan. Ez az ország első automatizált rendezőpályaudvara. Az egész munkát, a vonatok elosztását, új szerelvények összeállítását elektronikus és radarberendezések segítségével végzi mindössze két közlekedésbiztonsági szakember. A veszteglési idő ezáltal csaknem tízszeresen csökkent a fővárosi rendezőpályaudvaron és lényegesen nőtt a tehervonatok kereskedelmi sebessége.

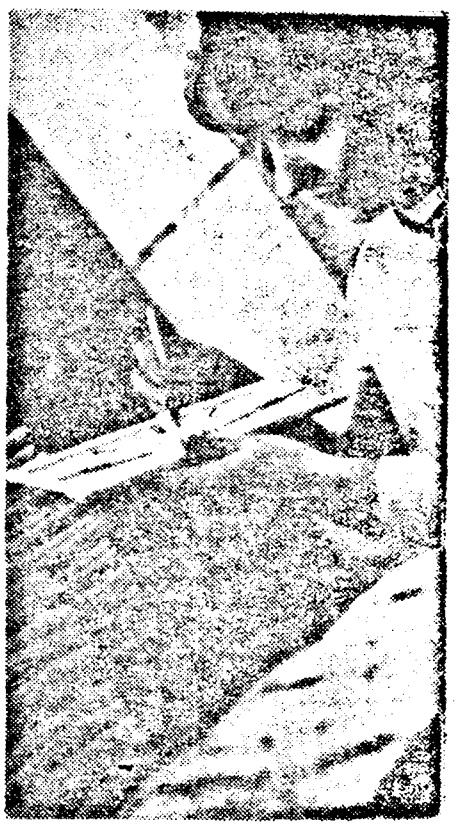

Beteg Silvia, az óragyár kiváló dolgozója

Tóth Mária dedikál

Örvendünk, hogy Tóth Mária elfogadta meghívásunkat, és a könyvhónap alkalmából, 14-én, szerdán, délután 4 órakor Németszentpéteren, 15-én, csütörtökön pedig fél 5 órakor Pécskán, a régi művelődési otthonban (volt ipartestület) találkozik olvasóival. Aradon pénteken kerül sor hasonló rendezvényre. A 3-as számú líceumban, ahol Tóth Mária középiskolai tanulmányait végezte, 13 órakor a diákokkal, délután 5 órakor a Ioan Slavici könyvesboltban a nagyközönséggel találkozik. A Bukarestben élő írónőnek nemrég látott napvilágot az ABLAK A NAPRA című novelláskötete és a SZEREP című regénye. Ezeket a köteteit és a régebbieket is az írónő mindenütt dedikálni fogja. Tóth Mária különben a JÓBARÁT munkatársa. Aradi tartózkodása alatt a megye más általános iskoláiba is ellátogat.

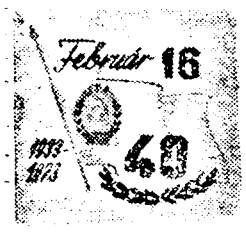

Negyven év telt el az 1933. februári hősi munkásharcok óta

A harc legjelentősebb központjában a bukaresti Griviţa vasúti főműhelyek álltak. Itt a kommunisták eredményes harcaként megerősödött a Munkásegységfront, s a dolgozók egyöntetű elhatározásából születtek meg azok a követelések, amelyeket a Közlekedési Minisztérium és az igazgatóság elé terjesztettek.

A párt irányításával ugyanebben az időben megmozdultak a legfőbb vasúti gócok műhelyeinek dolgozói is. Galac, Kolozsvár, Iaşi, Paşcani stb. — s kinyilvánították szolidaritásukat a grivicai munkások január 28 és 31-i figyelmeztető sztrájkjaival, amelyeket követeléseik állandó elodázása váltott ki.

A vasúti vezérigazgatóság végül is elutasító választ adott amelyre a február 2-i grivicai sztrájk volt a felelet.

A harc vezetésére egy 350 tagú sztrájkbizottságot választottak, amelyben kommunista, szociáldemokrata s pártonkívüli munkások vettek részt. A munkások elfoglalták a műhelyek udvarát és önvédelmi csoportokat hoztak létre. Újra nyomatékosan követelték a fizetések 40 százalékos emelését, az elbocsátások megszüntetését, a gyári bizottság elismerését.

A kormányt megriasztotta a grivicai munkások tömegmozgalma, s félelmét növelte a többi vasúti műhelyek harcos kiállása is.

Aradon a vasúti munkások küldöttsége az igazgatóság részéről a fizetések emelését, az elbocsátások megszüntetését s az ifjúmunkások követeléseinek teljesítését kívánta. Az igazgatóság elutasító válasza után a munkások magatartása a tömeggyülésen, s méginkább a sztrájk küszöbön álló kirobbanása arra késztette az igazgatóságot, hogy teljesítse a követelések egy részét.

A harcban a kommunisták irányításával részt vettek a vasutas fiatalok is, amint arról a Tînărul Leninist is hírt adott. **„Látjuk, hogy csak harccal érhetünk el valamit, csakúgy mint a bukaresti vasutas elvtársaink... Mi megtanultuk a grivicai elvtársainktól, hogy csak egyesülve érhetünk el valamit..." — olvashatjuk az aradi KISZ-szervezet röpcéduláján.**

Csakhamar bebizonyosodott, hogy a kormány minden eddigi mértéket felülmúló drasztikus támadásra készül a munkásmozgalom, elsősorban az RKP ellen. A párt azonban idejében megtette a szükséges lépéseket. Az RKP KB február 8—9-i dokumentumai irányt szabtak az elkövetkező feladatok teljesítésére, a romániai proletariátus harcában.

Február 9-én, az RKP aradi aktívája együttes ülést tart a Vörös segély vezetőségével, amelyen részt vett a KB küldötte is. Ekkor tették meg a szükséges intézkedéseket az esetleges „lebukások" esetére s az áldozatok s családjainak segélyezésére.

A párt felhívására a kolozsvári vasúti munkások február 13-án léptek harcba s megszállták a műhelyek egész területét. Másnap a iaşi-i Nicolina vasúti főműhelyek munkásai folytatták a harcot.

A munkásosztály létérdekéért folyó harccal a nemzetiparasztpárti kormány a legdurvább terrorral szállt szembe. Február 14—15-re virradó éjjel 1600 kommu-

GLÜCK JENŐ

(Folytatása az V. oldalon)

Nem a nadrág volt az oka

UTA — Temesvári CFR 1:1 (1:1)

Vasárnap délelőtt a szemerkélő eső ellenére több mint 2000 szurkoló ment ki a Gloria stadionba, hogy megtekintse az UTA—Temesvári CFR barátságos labdarúgómérkőzést. A textilgyáriak előző — reménytkeltő — formaellenőrző találkozói talán túlságosan is bizakodóvá tették a nézőket; velük együtt mi is azt gondoltuk, hogy ezen az előkészületi összecsapáson is jó labdarúgást látunk majd, formás támadásokkal és sok góllal. De sajnos, csalódtunk!

A piros-fehér együttes tíz percig jól játszott. Két Brosovszky-lövés veszélyeztette a CFR kapuját, majd szögletrúgás után KUN II. ATTILA a vezetést is megszerezte csapata számára, amikor a későn kimozduló kapus mellett három méterről az első sarokba helyezett. Ám gyorsan jött az egyenlítés is. Kun I. József, a temesvári középcsatár, Pîrvuval harcolt a labdáért a tizenhatoson belül, ügyesen lefordult a középhátvédről, visszajátszott és a befutó PETREAN 14 méterről a felső sarokba bombázott: 1:1.

Ezután kiegyenlítődött a játék, sőt, a félidő hajrájában a B osztályú együttes támadott többet és veszélyesebben! Az UTA védelme többször is megingott, a 44. percben Petran újabb gólt rúghatott volna.

Azt gondoltuk, hogy

SZÜNET UTÁN

változik majd a játék képe, kifulladnak a temesváriak, s döntő fölénybe kerülnek kedvenceink. De ismét csalódtunk, mert továbbra is a 21 éves korátlagú CFR játékosai bizonyultak frissebbeknek, ők birtokolták többet a labdát, s erővel is jobban birták a párharcokat. (A mieink feltűnően sokszor huppantak a földre). A szemre tetszetős, sok átadásos támadásaikat a temesváriak azonban nem tudták lövésekkel befejezni, a textilgyári akciók többsége viszont már a félpályán elakadt, így a kapuk csak ritkán forogtak veszélyben.

Ebben a játékrészben a nézők többször is elvesztették a türelmüket, és olyan „antiszurkolók" is akadtak, akik gúnyos megjegyzésekkel sértő bekiabálásokkal próbálták folyamatosabb összjátékra és a támadások eredményesebb befejezésére „buzdítani" a fiúkat. Sajnos a jóérzésű szurkolók (pedig ők voltak döntő többségben) nem intették le a gáncsoskodókat; sportszerűségüket csak azzal bizonyították be, hogy megtapsolták a vasutas játékosok néhány szellemes támadását.

Hogy mi volt a textilgyáriak gyengécske játékának a magyarázata nem tudjuk. Talán a kemény alapozás logikus következménye a — reméljük, nem tartós — hullámvölgy lehet, hogy csak az idényelején formaingadozás. De egy biztos: a mieink nem azért mozogtak nehézkesebben mint a temesváriak, mert tréning nadrágban játszottak. Az egyik naiv néző ugyanis ezzel próbálta „megmagyarázni" Domideék sikertelenségeit...

Az 1:1-es végeredményből és a látott játékból nem lehet messzemenő következtetéseket levonni, hisz az erőgyűjtés és csapatépítés időszakát éli az UTA, s az volna a meglepő, ha máris csúcsformában játszanának a textilgyári labdarúgók. A támadásszövések egysíkuságára, a védők gyakori szinkron nélküli mozgására, a csatársor gólképtelenségére, valamint arra, hogy a középpályások nem fedeznek szorosan embert, azonban nem árt már most „oda figyelni"!

Crişan Aurel — Brădean Gheorghe és Logofătu Florian irányításával a következő összeállításban játszottak a csapatok: UTA: Vidák (Zăller) — Kalinin (Bíró), Pîrvu (Căldărus) Pozsonyi (Pîrvu), Popovici (Kalinin) — Domide Petescu (Purima), Brosovszky — Condruc (Axente), Kun II., Sima (Condruc). CFR: Simion — Bodrojan, Hergan, Erdei, Dosan — Gorduna, Chimiuc — Giulvezan (Pánics), Petrean, Kun I., Periatu.

OROSZHEGYI KÁROLY

Kun II. Attila megszerzi csapata számára a vezetést.

Első győzelem

IOAN SLAVICI LÍCEUM — NAGYVÁRADI SPORTISKOLA 70:46 (38:18)

A Ioan Slavici Líceum fiú kosárlabdacsapata vasárnap megszerezte első bajnoki győzelmét. Klemens edző együttese egy kiforrott csapatot győzött le. Szép és korszerű támadások révén már az elején 11:0 arányú vezetéshez jutottak az aradiak, majd tovább növelték előnyüket és a félidő húszpontos hazai vezetéssel zárult. A második félidőben is a hazaiak játszottak fölényben, és a jó napot kifogó Szabó és Minzat révén egyre-másra érték el kosaraikat. **Ioan Slavici Líceum:** Szabó (23), Minzat (22), Hălmăgean (4), Meşter-oiu (2), Érsek (17), Rus, Cora. Vezették: Viciu Nicolae és Blidariu Tiberiu (Temesvár).

Elképesztő bíráskodás

SPORTISKOLA — NAGYVÁRADI GÉPIPARI LÍCEUM 56:44 (27:21)

Az országos ifjúsági bajnokság második mérkőzésén a vártnál nehezebben nyertek az aradiak, aminek egyrészt a betegséggel bajlódó ifjúsági válogatott, Prister Rudolf gyenge játéka, másrészt pedig a kritikán aluli bíráskodás volt az oka. Roman és Steiner temesvári játékvezetők ugyanis fordított ítéletekkel kizökkentették a játékból az aradiakat, akiknek csak nagyon nehezen sikerült magukra találniuk. Dávidházi edző csapatában a következők szerepeltek: Prister (23), Ştepan O. (11), Ştepan Ş. (4), Jámbor, Kovács (8), Trif (2), Ivanov (6), Popescu (1).

Rekordidő alatt

CONSTRUCTORUL — KARÁNSEBESI SPORTISKOLA 0:3 (6:15, 1:15, 3:15)

A csoportelső karánsebesi csapat rekordidő alatt győzött az országos ifjúsági bajnokság vasárnapi fordulójában. Az aradi röplabdázó lányok egy percig sem voltak egyenlő ellenfelei a vendégeknek. A szövetség által kiküldött bírók nem tudták, hol rendezik a találkozót, később értek ki a Sportcsarnokba, így a mérkőzést az aradi Lukács Mihály és Barkássy Dániel vezették.

Ştefan Barbu Kupa

CFR — Gloria 6:1 (5:0)

A B osztályú CFR az első félidőben nagyon jól és eredményesen játszott, de szünet után nem birta erővel a magadiktálta tempót, s ekkor a közűzemiek kezdeményeztek többet. CFR: Jivan (Butaru) — Cotarcă (Itu), Bermózer, Kukla I., Cociuban (Şchiopu) — Babău (Utvici), Damian — Körösi Gyenge, Cilian (Kukla II.), Mierea. GLORIA: Stoica — Horgoş (Meruţă), Barbu, Calmora, Toma — Ghergar, Gligor, Debelean — Matei, Marjai, Pfeiffer. Góllövők: Körösi (14. és 19. p.), Kukla I. (17. p.), Cilian (35. és 40. p.), Gyenge (46. p.), illetve Gligor (88. p.). Vezette: Cuteanu Virgil.

Constructorul — UTA-tartalék 3:3 (2:1)

A kupatalálkozón a Constructorul már 3:1-re vezetett amikor a textilgyári fiatalok két potyagóllal kiegyenlítettek. CONSTRUCTORUL: Orădan — Beşcuca, Runch, Szabad, (Alexandru), Bartha — Lăzureanu (Mercea), Dodean (Boştina) — Kettenstock, Papp, Pecsovszky, Bura. UTA-tartalék: Szekeres — Mişcoi, Grecsner, Schepp, Bogdan — Croitoru, Păcăţean — Vasilescu, Cura, Butaş, Coşa. Góllövők: Papp (18. és 21. p.) és Pecsovszky (53. p.), illetve Butaş (29. és 56. p.), Cura (68. p.). Vezette: Marschalkó Sándor.

Röviden

A Szovjetunió félszázados évfordulója alkalmából a Sport Katowice folyóirat a Lengyel—Szovjet Baráti Társasággal együttműködésben ankétot rendezett az utóbbi két évtized legjobb szovjet sportolójának kijelölésére. A folyóirat 31 256 lengyelországi és más országokbeli olvasója a legtöbb szavazatot a Szovjetunió labdarúgó csapatának híres kapusára, Lev Jasinra adta.

★

Szerdán Las Vegas-ban Cassius Clay volt nehézsúlyú világbajnok Joe Bugner angol Európa-bajnokkal mérkőzik. A mérkőzés 12x3 perces menetből áll.

★

A műkorcsolyázó Európa-bajnokság utolsó száma, a női egyéni Christina Erath (Német DK) győzelmével végződött. Erath 341,14 pontot összesített. Az ezüstérmet Jean Scott (Anglia) szerezte meg 330,65 ponttal, a bronzérmet pedig a svájci Karin Iten 328,53 ponttal.

★

Vasárnap a fővárosi Dinamo stadionban barátságos labdarúgó-mérkőzést játszott a Bukaresti Dinamo és a Brassói Steagul roşu. A Dinamo labdarúgói 1:0 (1:0) arányban győztek Doru Popescu góljával.

★

Lake Placidben két napig tartott a bob világbajnokság páros versenye. Győzött Németország SZK párosa (Wolfgang Zimmerer—Peter Utzschneider) 4 p 28,77 mp-es összesített idővel a négy lesiklásban. A második helyre a svájci pár került (Hans Candrian — Heinz Schenker) 4 p 31,15 mp-es idővel. Jól szerepelt Románia együttese (Ion Panţuru — Dumitru Focşeneanu) 4 p 31,41 mp-es idővel megszerezte a bronzérmet.

„Eltévedt" terepfutók

Szombaton délután benépesült a Marospart. A folyónak az újaradi híd és a textilgyári evezősház közötti szakaszán rendezték az Igazolt Sportolók Terepfutó Versenyét, amelyre a megyei TST kötelező jelleggel meghívta az összes aradi sportegyesület képviselőit. A rendezők 1200—1500 részvevőre számítottak, de végül csak mintegy 350-en indultak el, s ezek közül is „eltévedt" néhány — futás közben...

A futóverseny színhelyére kivonult a TST egész vezérkara, nagy volt a nyüzsgés, korcsoportonként egymás után rajtoltak a fiúk és a lányok, s míg a fáradt befutók teát ittak, alkalmunk volt megkérdezni Budişan Eugen elnöktől, hogy mi célból is rendezték a seregszemlét.

— A terepfutó-verseny segítségével lemérhetik az edzők, hogy a jelenlegi felkészülési időszakban milyen állóképességgel rendelkeznek tanítványaik — válaszolta az elnök...

Most ne vitassuk azt (eleget vitatták az edzők!), hogy milyen mértékben volt, vagy nem volt elvetélt ötlet egy olyan futóversenynek a megrendezése, amelyen rajthoz kellett állniuk az atléták mellett uszóknak, vízilabdázóknak, tornászoknak stb., tehát olyanoknak is, akik csak alkalomszerűen futkároznak, s így már eleve hátrányos helyzetből vették fel a küzdelmet (márpedig egy verseny attól lesz verseny, hogy az indulóknak nyerési reményük is van), és azt se firtassuk, miért maradtak távol testületileg — ismételjük: mindegyik igazolt sportoló számára kötelező volt a részvétel — élvonalbeli, illetve második- és harmadosztályú labdarúgóink, kosárlabdázóink, röplabdázóink stb. Ezúttal foglalkozzunk csupán a sporterkölcsi tévelygésekkel. Mert a seregszemlével kapcsolatban kérdések születtek bennünk.

A megjelentek közül miért próbálták egyesek csalni? Miféle sportemberek azok, akik miután megtették a táv első felét, „okosan" meglapultak, hogy később újra bekapcsolódjanak a küzdelembe, s az elsők között fussanak be a célba? Hogyan nevelték őket az edzőik? És mit lehet szólni az UTA tartalékcsapatának „lelépéséhez"? Az együttes labdarúgói ugyanis annak rendje és módja szerint megjelentek a rajtnál, el is indultak, a 3 000-ből leszaladtak 500 métert, majd mint akik jól végezték dolgukat, Dan Alex edzővel együtt felszálltak a rájuk várakozó autóbuszra és csapot-papot hagyva hazamentek. Ha időközben a rendezőkkel együtt rá nem jöttünk volna a csalásra, tán még most is ott várnának rájuk, hogy hátha mégis befutnak a célba...

A korcsoportonkénti helyezettek: **15—16 éves lányok** (600 méter, 47 induló: 1. Slavic Viorica (Ioan Slavici Líceum), 2. Hălmăgean Georgeta (Sportiskola), 3. Chirilă Rodica (Slavici Líceum); **15—16 éves fiúk** (1000 méter, 120 induló): 1. Mateşan Csanel (Slavici Líceum), 2. Sági Kálmán (Slavici Líceum), 3. Telek Lajos (Sportklub); **17—19 éves lányok** (800 méter, 23 induló): 1. Oneţ Ligia (Sportiskola), 2. Lupuţiu Mioara, 3. Pecican Maria (mindkettő Slavici Líceum); **17—19 éves fiúk** (1 500 méter, 111 induló): 1. Goldiş Gheorghe, 2. Stoian Mihai (mindkettő Gloria Sportiskola), 3. Puf Teodor (Sportklub). **Nők:** (1000 méter, 6 induló): 1. Hălmăgean Georgeta (Slavici Líceum), 2. Marincaş Emilia (Slavici Líceum), 3. Ciortea Maria (Sportklub); **férfiak** (3000 méter, 12 beérkező!): 1. Grünwald Ödön, 2. Roman Eugen (mindkettő Slavici Líceum), 3. Anghel Dumitru (UTA).

O. K.

Zsombolyai Unirea — Vagonul 1:3 (1:2)

A C osztályú vagongyári labdarúgó-csapat vasárnap délután Zsombolyán játszott előkészületi mérkőzést. Ellenfele a Temes megyei bajnokság éllovasa volt, a helyi Unirea. A Vagonul Tusa, Markovits és Dembrószky góljaival 3:1 arányban győzött. **Vagonul:** Gavrilaş (Baranyi) — Curuţiu, Mühlroth, Bacsa, Ardelean (Gorpaş) — Markovits (Leac) Platagă, Tusa (Babău) — Fodor (Markovits), Dembrószky, Dobai.

A szövetkezet gazdasági ereje — a szorgalom és a szervezés hű tükörképe

Néhány nappal ezelőtt, a szentannai mezőgazdasági termelőszövetkezet tagsága közgyűlésen tartott seregszemlét elmúlt esztendei eredményei felett. Ugyanakkor a munkában szerzett tapasztalatok alapján önön szorgalmára, hozzáértésére és szervező képességére alapozva felépítette az elkövetkező időszak távlatait.

Azalatt a néhány óra alatt, amelyet az Új élet termelőszövetkezet tagságának körében töltöttünk, számtalanszor felvetődött bennünk a gondolat: kár, hogy itt, ebben a teremben, ahol annyi szakavatott földműves, jó szervező és kiváló vezető gyűlt össze, nem található megyénk valamennyi gazdasági egységéből legalább egy-egy küldött. Mert van mit tanulni! Minden megvitatott kérdés, bármelyiket is ragadnók ki a gyűlés napirendjéből, csakúgy, mint az a mód, ahogy a problémákhoz hozzászóltak, önmagába véve is a gazdag tapasztalatok példáiként szolgálhatnak.

Huszonegy szövetkezeti tag emelkedett szólásra. Nők, férfiak, románok és németek. Egyesek a korszerű agrotechnikáról szóltak, heves szenvedéllyel, mások a gépesítés és a vegyszerezés kiterjesztésének szükségességéről, az e téren elért sikerekről beszéltek. Egyhangúlag leszögezték a globális akkordrendszer előnyeit, de, amint egyikük — Drutău Toader, a növényház dolgozója — megállapította, minden szónál meggyőzőbben, tömörebben, kifejezésteljesebben beszéltek a tagság által elért eredmények. Szólottak a számok, amelyek rendszerint fárasztják a hallgatóságot. Ám itt, akár Goina Gheorghe elnök, a Szocialista Munka Hőse által előterjesztett beszámolóban, akár a szövetkezeti tagok felszólalásaiban hangzott el, nemhogy ellaposodtak volna, ellenkezőleg ösztönözték, lelkesítették a megjelenteket. Egyébként maga a közgyűlés is felemelő légkört teremtő pillanattal kezdődött. **Andrei Cervencovici** elvtárs, az RKP Központi Bizottságának tagja, a megyei pártbizottság első titkára a szövetkezet elnökének átadta a Munkaérdemrend első fokozatát, azt a kitüntetést, amelyet a gazdaság csaknem 1500 főnyi tagsága a kukoricatermesztés terén elért rekordtermésével érdemelt ki tavaly. De nem csupán a tengeri hozama volt kiemelkedő Szentannán 1972-ben. Ebben az évben ugyanis a helység történetében a legmagasabb terméseredményt érték el a búzánál is. Az 1-es számú farmon, amely ebben a vonatkozásban a legjobb teljesítményt érte el, átlagban 4 200 kiló kenyérmagot aratták hektaronként. A búza, az árpa és a kukorica tonnáinak százairól beszéltek a felszólalók, azokról a mennyiségekről, amelyeket terven felül szállítottak a központosított alapba. Ez utóbbi terményből például, az előirányzott mennyiségnek a kétszeresét juttatták az állami alapba.

A cukorrépánál, a terven felüli hozamtöbblet hektaronkénti átlagban meghaladta az 5000 kilogrammot. Egyik-másik farmon, az átlagos hozam megközelítette — egységnyi területen — a 38 000 kilogrammot. A zöldségtermesztésben, a jó gazdaszellem és a tervszerű munka szintén lehetővé tette, hogy a föld termőképességét maximálisan kihasználják és ezáltal milliókat forgalmazzanak. Szinte lehetetlen egyetlen cikk keretében kifejezésre juttatni azokat a terméseredményeket, amelyeket a zöldségtermesztés vonatkozásában elértek, a kiemelkedő hozamokat az uborkánál, a hagymánál, a káposztánál, a paradicsomnál, avagy a paprikánál és a szolárban termesztett kékparadicsomnál. Nem taglaljuk hosszabban azt sem, miként sikerült a hús tonnáit, az árutej literjeinek ezreit biztosítaniuk és leszállítaniuk a szentannai szövetkezeti parasztoknak a szerződésekben vállalt kötelezettségeken felül, mely által jelentékenyen túlszárnyalták az állattenyésztési szektor tervének mutatóit. Azért, viszont, hogy rámutassunk, mit jelent jó gazdának lenni a gyakorlatban, valamint kifejezésre juttatni, hogy miként lehetséges gyarapítani a közös javakat a szövetkezetekben, egyetlen egy példát említünk. Egy kezdeményező példáját, amelyhez kitartás kellett.

Az elmúlt esztendőben azt az igényt támasztották a szövetkezet iránt, hogy termesszen 100 hektáron hibrid napraforgómagot. Ez a tevékenység igen aprólékos, sok kitartást, türelmet igényel. Főként akkor, ha, amint Szentannán is tapasztalható volt, hiányzik a gyakorlat. Bár eleinte korántsem örvendtek ennek a feladatnak, amely csak az amúgy is sokoldalú kötelezettségeiket tetézte, ennek ellenére, a szentannai szövetkezeti tagok példásan akartak eleget tenni ennek a feladatnak is. Így aztán sikerült a megállapított hektaronkénti 600 kiló hibridmag helyett több mint ezret átadniok az AGROSEM-nek, egységnyi területről. Ezzel aztán csaknem 2 millió lej többletbevételt értek el. Hasonlóképpen történt az uborkamag termesztés esetében is. Ötven hektáron három millió lej bevételt valósítottak meg. Ha példa kell, ott van a takarmányrépa esete is. Harminc hektáron termesztették ezt a növényt, de nem akárhogy, hanem úgy, ahogy a nagykönyvben megírták. Ennek tulajdonítható, hogy a tervezett hektaronkénti mennyiséget csaknem 24 ezer kilogrammal szárnyalták túl. Felvetődik a kérdés, miként sikerül a szentannai szövetkezeti parasztoknak ilyen kiemelkedő teljesítményeket elérniök? Miként tették lehetővé, hogy mind a növénytermesztésnél, mind az állattenyésztésnél és a mellék üzemágaknál, valamint a szolgáltatásoknál milliókra emelkedő terven felüli teljesítményeket érjenek el? A válasz: szorgalommal. Az elmúlt esztendőben a szövetkezet össztermelésének értéke csaknem 17 millióval emelkedett az előirányzott szinvonal fölé! Az összes kiadásokat leszámítva az 1972-es év negyven milliós pénzbevétellel zárult a tervezett 24 millió helyett. Ez nem csupán a közös vagyon gyarapodását tette lehetővé további 10 millió lej értékkel, de megteremtette annak lehetőségét is, miszerint a megállapított 11 millió helyett több mint 20 millióval javadalmazzák a szövetkezeti tagok esztendei fáradozását. Így lett egy konvencionális norma összértéke 50 lej.

Szentannán hozzáértéssel dolgoztak. Ez a megállapítás mind a nyolc farmon tapasztalható munkaszervezésre, mind pedig magára a tevékenységre, valamint az ellenőrzésre és a javadalmazásra egyaránt vonatkozik. Josan Ioan, Zimmermann Károly, Toma Nicolae szövetkezeti parasztok, Simones Hedvig, Goina Vasile és Butaru Cornel mezőgazdasági mérnökök, Scherer Ferenc állattenyésztési mérnök és Viscan Gheorghe állatorvos hozzászólásukban rámutattak, hogy minden farm megfelelően képzett szakemberkerettel rendelkezik. Ugyanakkor a műszaki felszerelést, valamint a munkaerőt ésszerűen osztották fel a szövetkezet egységei között, az előttük álló feladatoknak megfelelően. De jól gazdálkodtak a mezőgazdasági gépesítési állomás által rendelkezésükre bocsátott szakemberekkel is. Gondoskodtak arról, hogy a munkálatoknak, melyekhez hozzákezdtek, természetes folyamatuk, kontinuitásuk legyen. És ami ennél is fontosabb, mind a növénytermesztésben, mind pedig az állattenyésztésben, valamint a gépesítők javadalmazásában, ésszerűen hasznosították azt az ösztönző erőt, amelyet a globális akkordrendszer jelent a termelésben. A munkát csak előre lendítette az, hogy a tagság keresete úgyszólván minden munkahelyen összhangban állott a megvalósított értékekkel, az elért termelési eredményekkel. A hozzászólások során többen kifejezték önmaguk és társaik elégedettségét a globális akkordrendszer szerinti javadalmazás fölött.

A közgyűlésen elhangzott vélemények, hozzászólások, amelyek az eseményt a gazdag termés valódi magasiskolájává avatták, kifejezésre juttatták, hogy Szentannán csakis olyan fajvetőmagvakat alkalmaznak, amelyek eleve a legjobb eredményeket biztosítják. A szövetkezet tagsága, bizonyos kísérleti állomásokkal együttműködésben, a legbővebben termő növények vetőmagvait tenyésztette ki, vagy szerezte be. Ezt az elvet követték az állattenyésztésben a fajegyedek kitenyésztése során is. A szövetkezet tagsága kifejezésre juttatta azt is, hogy nagyra értékeli a gazdaság vezetőségének azt a gondoskodását, amelyet a munkálatok gépesítésére fordít. Ugyanakkor hangsúlyozták, hogy a maguk részéről igyekeznek a lehető legmagasabb hatásfokon felhasználni a rendelkezésükre álló gépeket, felszereléseket. Érdemes megemlíteni, hogy Szentannán a talajelőkészítés, a vetés, a vegyszerezés, a talajjavítás és a betakarítás a kalászosok vonatkozásában teljes egészében gépesített. A tengerinél körkapával írtják a gyomot és ugyancsak gépi eszközökkel porhanyósítják a földet a sorok között. A fejlettfokú munkaeszközöké a szó a cukorrépa termesztésénél is. A kertészetben és az ipari növények termesztésénél kombinátorokat, a célnak megfelelően módosított vetőgépeket, kertészeti traktorokat és kultivátorokat alkalmaznak. Több esetben, amikor a szükség úgy igényelte, mint például a dughagyma ültetése esetében, a szövetkezeti tagok maguk készítettek különleges célravezető, magas termelékenységű szerszámokat, munkaeszközöket. De vannak szövetkezeti parasztok, mint például Toma Vasile és Zimmermann Károly és mások a növénytermesztési farmokról, akiket a gépesítésnek még ez az aranylag igen magas foka sem elégít ki. Véleményünk szerint joggal mutattak rá, hogy a cukorrépatermés jóval magasabb lenne, ha a gépesítés jelentékenyebb foka meggyorsította volna a betakarítást és így elkerülik a veszteségeket.

Főként az a magas fokú felelősségérzet, amelyet a szövetkezeti parasztok tanusítottak a közgyűlés alkalmával az előttük álló feladatok teljesítése iránt, biztosítja, hogy ez a termelőszövetkezet ezidén is megállja majd a helyét az élvonalban. A közgyűlés intézkedett az iránt, hogy lehetőség nyíljon valamennyi munkálat idejében és jó körülmények között történő elvégzésére. Ugyanakkor kötelezte a vezető tanácsot, hogy az elkövetkező időben még hangsúlyozottabb kezdeményezőkészséget tanusítson az ésszerű munkaszervezés és a gépesítés további kiterjesztése iránt.

Erre a kezdeményezőkészségre, amelynek arra kell irányulnia, hogy a szövetkezet tagsága magas szinten használja fel a rendelkezésére álló erőforrásokat, tartalékokat, amelyekkel bőven rendelkezik a gazdaság, továbbá e jelentékeny és erőteljes mezőgazdasági egység vezetőségének és pártszervezetének feladataira utalt főként **Andrei Cervencovici** elvtárs értékes hozzászólásában. Rámutatott arra, hogy biztosítani kell miszerint a szövetkezet valamennyi tagja egyazon mértékben kapcsolódjék be a feladatok teljesítésébe. Ugyanakkor kifejezte azt, hogy nagyra értékeli ezt a szakavatott közösséget és bízik annak további sikereiben.

Befejezésként hangsúlyozni szeretnénk azt a gondoskodást, amellyel a szövetkezeti gazdaság vezetősége a tagok anyagi és erkölcsi érdekeltté tétele felé fordul, s különböző módon azok szorgalmát ösztönzi. Az elmúlt esztendő során a farmokon 9 élenjáró szövetkezeti tagot részesítettek tárgyjutalmakban (aragázbödön, petróleumkályha, és kerékpár). Jutalomban részesült Rusu Elvira, Kerner Mária, Bleiziffer Erzsébet, Costea Ioan, Rusu Vasile, Tuca Ilie, Wille Maria, Jäger Magdolna és Ebervein Borbála. Nagyszámú gépesítő pénzjutalomban részesült. Ebben az esztendőben a farmok között kibontakozó verseny ösztönző ereje, a kiosztott jutalom még jelentékenyebb lesz. Azok akik az első helyre kerülnek 10—10 ezer lejt, a második helyezettek 7—7 ezer lejt, a harmadik helyezettek pedig 5—5 ezer lejt kapnak.

Az állattenyésztési farmokon tevékenykedő szövetkezeti tagok versenyfelhívást intéztek az ország valamennyi szarvasmarha-tenyésztési farmjainak dolgozóihoz. A célkitűzések között szerepel a súlygyarapodás növelése és a húshozam gyarapítása. Azt még nem tudjuk, hogy ebben a versenyben ki kerül majd élre, de annyi bizonyos, hogy a szentannaiak mindent megtesznek, hogy ne maradjanak le ebben a nemes vetélkedésben. Erről szilárdan meg vagyunk győződve.

ROSENFELD MARIA

Románia Szocialista Köztársaság Akadémiájának hidrológiai bizottsága az ország gazdasága szempontjából nagy jelentőségű témák tanulmányozását iktatta be ez évi munkatervébe.

A Mezőgazdasági és Erdészeti Tudományok Akadémiájával karöltve a bizottság tanulmányozza az ország különböző vidékein az elmúlt években észlelt talajvíz-áramlási jelenségeket. A szakembereknek a havasalföldi síkságon és a Tisza síkvidékén végzett tanulmányai a talajvíz-szint alakulásának a megismerését szolgálják. Az eredményeket belvízrendezési munkálatok tervezése során alkalmazzák.

A bizottság tanulmányokat folytat a Fekete-tenger és a Duna vizének hidrológiai kapcsolatáról a folyam deltatorkolatainál. A szakemberek célja gazdaságos módszerek felkutatása e vizek halászati értékének jobb kiaknázásához.

A bizottság széles körű limnológiai kutató munkát folytat a Dunával kapcsolatban. Tavaly megkezdődött a Duna limnológiai bibliográfiájának az összeállítása. E munka felöleli a dunai országokban e téren megjelent összes szakmunkák címjegyzékét.

Szőlőtermelők tanácskozása

Szombaton-vasárnap a megyei KISZ-bizottság Falusi Fiatalok Tanácsa a Ménesi Mezőgazdasági Líceumban tapasztalatcserét szervezett a megye fiatal szőlőtermelői részvételével. Ez alkalommal zajlott le A legügyesebb, leghozzáértőbb szőlőtermelő verseny megyei szakasza. A tanácskozáson jelen voltak megyénk szőlőtermelő ámvinek és mtsz-inek fiataljai, s a több mint 100 résztvevőnek alkalma volt kiszélesíteni és gazdagítani szakmai ismereteit a szőlőtermelés és borászat köréből.

A tanácskozáson érdekes előadásokat tartottak a Ménesi Mezőgazdasági Líceum és a szőlészeti kísérleti állomás tanárai és kutatói, Arad Hegyalja szőlőtermelésének és borászatának múltjáról, a különböző szőlőfajták művelésének technológiájáról, a munkaszervezésről és az anyagi érdekeltség elvéről, a szőlőtelepítés új módszereiről, a szőlőművelési munkálatok korszerűsítéséről stb. A tanácskozás első napján látogattak meg a résztvevők a kísérleti állomás laboratóriumát és borpincéjét. A helyszínen, a szőlőfarmokon tájékozódtak a fiatalok a szőlőtermelés egyes időszerű kérdéseiről. Ugyanitt került sor A legügyesebb, leghozzáértőbb szőlőtermelő verseny gyakorlati próbájára.

Érdekes és tanulságos hat dokumentumfilmet tekintett meg a több mint száz fiatal a szőlőtermelés és borászat tárgyköréből.

A tanácskozás második napján folytatódtak az előadások, majd vitára került sor a KISZ-szervezetek szerepéről a szakmai ismeretek gazdagításában, a terméseredmények növelésében. A tanácskozás a szőlőtermelők versenyének szóbeli vizsgájával zárult. A legjobban felkészülteknek a következők bizonyultak: 1. Duma Mihai, 2. Lazăr Petru, 3. Popescu Damian, 4. Zăriș Bujor, 5. Avram Zeno. Az első három helyezett tárgyjutalmakat kapott.

A tanácskozás résztvevői kifejezték azt az óhajukat, hogy gyakrabban rendezzenek hasonló, a szakmai ismeretek gyarapítása szempontjából hasznos találkozásokat.

A ménesi líceum tanulói művészi műsorral kedveskedtek a vendégeknek, majd összejövetelre került sor.

CIZMAȘIU OVIDIU,
a KISZ megyei bizottságának aktivistája

Az oldalt KÁSA JÁNOS szerkesztette

A könyvek a szocialista munka szerszámai

Ön melyikre szavazna?

A főváros egyik legforgalmasabb helye e napokban a Bălcescu sugárúton lévő Dalles terem. Itt nyílt meg a III. Országos Könyvszalon. Az elmúlt év hazai könyvtermésének egészéről nyújt képet az a szemet-lelket gyönyörködtető kiállítás. Ugyanakkor nagyszerű alkalom arra, hogy a kiadással és forgalmazással foglalkozó szakemberek felmérjék eredményeiket, s az olvasók ötletei, javaslatai alapján kiegészítsék kiadói terveiket, többet tegyenek azért, hogy minél több ember kezébe kerüljön jó könyv.

A rendezésről előlegként annyit, hogy igen ötletes. A 25 kiadó mintegy 2 500 kötetét sikerült úgy elhelyezni, hogy könnyen áttekinthető legyen. Természetesen valamennyi kiadó külön standon mutatja be termékeit. Gazdag reklámanyag — katalógusok, prospektusok, kiadói tervfüzetek, könyvjelzők — szolgálja a forgalmazás propagandáját. Kár, hogy e nagyon hasznos, és itt a kiállításon mindenki számára könnyen hozzáférhető (ingyenes) népszerűsítő eszközök java késve kerül a nagyközönség elé. Annál örvendetesebb, hogy néhány kiadó — például a Kolozsvári Dacia — nemcsak idei tervét közli, hanem a jövő évből is ízelítőt nyújt. A Kismonográfiák sorozatban (hazai magyar könyvkiadásunk egyetlen irodalomtörténeti jellegű sorozata, amely tudományos igénnyel a széles olvasóközönséghez is szól) ez évben Nagy Istvánról, Kós Károlyról, 1974-ben pedig Szabédi Lászlóról, Kacsó Sándorról és Berde Máriáról közöl tanulmányt a Dacia.

Bukaresti levél

Az igen népszerű Biblioteca pentru toti sorozat az elmúlt évben jubilált. Új, 1960-ban indult szériája tavaly szeptemberig 700 címet bocsátott az olvasók rendelkezésére.

Nagy az érdeklődés a Kriterion kiadványai iránt. Román, magyar, német, szerb nyelvű könyvei nagyon szép kötésben, gondos grafikai kivitelezésben kerülnek ki a nyomdából. A népszerű Téka sorozatban örömmel fedeztem fel Kovách Géza két kötetét, az Erdélyi jobbágyok panaszleveleit és az Avram Iancuról szóló válogatást, valamint Beke György legújabb interjúkötetét.

Minden részlegen a látogatók kiállítási emlékkönyvbe jegyzik be észrevételeiket. A közvéleménykutatásnak egyszerű, de hatékony módszere ez. Bizonyára sok hasznos ötlet, javaslat kerül a katalógusba. De az olvasók igényeinek megismerését a változatos, vonzó könyvpropagandát több érdekes rendezvény is szolgálja: író-olvasó találkozók, szavalódélutánok, jeles előadóművészek közreműködésével, eredeti mesedélutánok, ahol a Ion Creangă kiadó grafikusai rajzban válaszolnak a gyermekek kérdéseire stb.

Az emeleten kapott helyet a könyvillusztrációk kiállítása. Nem is tudom melyiket említsem a sok gyönyörű grafikából. Deák Ferencnek Titus Popovici Ipu két halála c. könyvéhez, vagy Buzsz Imrének a Kalevalához készült metszeteit?

A Könyvszalon tegnap délután bezárult.

Az idei könyvszalonról még csak annyit: a látogatók véleménye alapján díjazták az elmúlt év legszebb könyveit. És azok, akik netán egy-egy kötetet elszalasztottak, most a kiállítás külön részlegén birtokába juthattak a keresett olvasmánynak.

PUSKEL PÉTER

Böngésző a Ion Luca Caragiale könyvesboltban.
(CANCIU MARCEL felvétele)

Szerettessük meg

Együtt a család, a szülők olvasnak. A járókában 15—16 hónapos kisbaba mászkál, színes kockáit rakosgatja. A szobát körülöleli a csend, ez zavarja a kisbabát. Nézi szüleit, mit csinálhatnak? Felveszi szétnyitható képeskönyvét. A cica képére bök ujjával és utánozza a már hallott nyávogást. Képolvasó. Majd a képek melletti versikékre bök — újra hallani akarja a kellemes ritmusokat, rímeket. Már ebben a korban érzi: a könyv szórakozást jelent. Amikor alig tanult meg beszélni, a MESÉLJ MÉG, OLVASS MÉG már szókincséhez tartozik. Ezekkel tudja környezetét rávenni szórakoztatására.

Milyen korban kelthető fel az olvasás iránti érdeklődés? Nehéz lenne pontosan meghatározni, mert nagyban függ a körülményektől. Szeretik-e a szülők a könyvet? Rendszeresen olvasnak? Látja-e otthon a kisgyermek, hogy születésnapra könyvet ajándékoznak? A nagyszülőktől érkező levél családi öröm okozója, együtt olvassák. Mondja, ilyenkor a három-hatéves gyermek, hogy milyen jó lesz, ha ő is tud majd olvasni! Neki is fr majd nagymama! Az ilyen család gyermekében hamar felébred az olvasás iránti kedv. Mi van odaírva? — hangzik állandóan a kérdés, sokszor felelni sem győznek az iskoláskor előtt érdeklődő gyermeknek.

Olvasni NEM KELL előre megtanítanunk a gyermeket. Szorítkozzunk az olvasás iránti kedv és érdeklődés felébresztésére, fenntartására. Az olvasás tanítását bízzuk az iskolára.

Vannak szóképek, melyeket a gyermek sokszor lát, például újság-, vagy folyóiratcímek, üzletek cégtáblái stb. Ha ezeken magától is megtanul olvasni, akkor sem történt semmi baj. Nem fogja magát unni az iskolában! Az ábécéskönyv sok színes képe, az érdekes módszerek, szófejlesztő és szóváltoztató játék a mozgatható betűkkel, a betűbújócska stb. leköti majd figyelmét.

Ha megszerette a könyvet, az hűséges barátként kíséri egész életében.

JENES ANDRÁS, tanító

A nagymama várja

Gyors gyermeklépteket hallatszanak kint, majd kopogás a gyoroki könyvtár ajtaján. Könyvvel a hóna alatt lép be Ildikó és Rózsika, a két jóbarátnő, akik mindenhova együtt járnak.

— Jó estét kívánok, Boriska néni — köszönnek illedelmesen, amit a gyermekek lelkéhez közelálló, mindig szívélyes könyvtáros, **Balogh Borbála** kedvesen viszonoz. — Mi újság, Ildikó, Rózsika? Mindenkit névszerint ismer a faluban. A gyermekeket leginkább, hisz ők a legjobb olvasók.

— Boriska néni, visszahoztuk a könyveket. Itt vannak, tessék: Bechet-Stowe Tamás bátya kunyhója és Molnár Ferenc A Pál utcai fiúk. Kérünk másikat. Megvan-e Verne Gyulától a Rejtelmes sziget, Gárdonyitól az Egri csillagok?

— De miért pont ezeket akarjátok elolvasni?

— Mert a tanító bácsi feladta házi olvasmányként és mondta, hogy nagyon izgalmas és már tudja a nagymama is. Alig várja, hogy hazavigyem és este felolvassam. Tetszik tudni a nagymamának elég rossz a szeme — mondja egyszuszra Ildikó. — Ezért én olvasok fel neki. Még a leckéket is felolvasom a szüleimnek a tankönyvből — jegyzi meg Rózsika.

Közben Boriska néni nagy nyugalommal keresgél a polcokon, hisz a kedves olvasókat illik mindig a legpontosabban kiszolgálni.

— Itt van, megtaláltam, ez lesz a tiéd Ildikó, ez meg a tiéd Rózsika.

A rövid formaságok elintézése után a két kislány felkapja a megszerzett kincset, köszön és szaporo léptekkel távozik. Az ajtó becsukodik utánuk. Még hallatszanak a távolodó lépések, sietnek. Hamar haza akarnak érni, mert a nagymama várja a jó könyvet.

SZEICHT MIKLÓS

Megyei mozaik

■ A történelmi jelentőségű grivicai események 40. évfordulója alkalmából Kürtösön Urzică Petru és Jurcoi Lucreția, Ineun Vodă Ion tanár, a városi szocialista művelődési és nevelési bizottság elnöke tartott előadást. Sebesen Avram Constantin és Dașcău Catita, Almáson Marcoșan Rafila emlékezett meg az 1933. évi februári harcokról.

■ Az Arad municípiumi művelődési ház ...ből e hétvégi Patrium Carmen országos ...kkari versenyre. Szombaton a Mezőgazdasági Liceumban mutatta be versenyműsorát Flueraș Gheorghe karnagy vezényletével.

■ Mi fiatalok vagyunk és énekelünk címen az aradi 6-os számú német nyelvű líceum műkedvelő együttese szombaton, az Aradi Cukorgyár klubtermében lépett fel műsorával.

■ Vasárnap Petőfi — „Szabadság, szerelem" című műsorukkal a zerindi művelődési otthon műkedvelői Ágyán léptek fel.

■ Az Andrei Șaguna-i művelődési otthon folklóregyüttese vasárnap délután és este Ciurel Constantin és Petruș Ioan vezetésével nagy sikerrel vendégszerepelt Grăniceri-en és Siklón.

■ Egy anya és egy haza című egyfelvonásost, zene- és énekszámokat, vidám jeleneteket adtak elő a szentannai német műkedvelők Horián és Vladimirescun a hét végén.

■ A Könyvhónap falun alkalmával szombaton és vasárnap Szentannán, Világoson, Penlakon és Simándon könyvkiállítást nyitottak meg. A mezőgazdasági könyv az mtsz-ek gazdasági fejlődésének támogatói címen. Nagylakon Simion Dima, a Temesvári Facla Könyvkiadó igazgatója ismertette a kiadótervet, Ion Anghel szerkesztő pedig bemutatta Gheorghe Schwartz író és műfordító a Martorul című regényét. Az író hosszasan elbeszélgetett olvasóival.

■ A zimándközi művelődési otthon színjátszó együttese vasárnap délután Nagyiratoson szerepelt William Stevenson Komámasszony, hol a tű című ötfelvonásos vígjátékával. Rendezte Leib Emma és Lóczi István.

K. J.

ZENEI FIGYELŐ

MIRCEA LUCESCU brassói karmester vezényelte az aradi szimfonikus zenekar legutóbbi hangversenyét. Közreműködött a neves fiatal hegedűművésznő IZSÁK GABRIELLA.

Alexandru Pașcanu legújabb művének, a vonószenekarra írt kétrészes szimfonikus darabnak fő erénye a dallamosság és a modern szerkesztési mód szerencsés összefonása.

Prokofjev 2. g-moll versenyművét, a hazai fiatal hegedűművész-gárda egyik legtehetségesebb tagja, Izsák Gabriella mutatta be. A harmincas évek elején írt kompozíciót sajátosan egyéni hangvétele, különös melódikája, rendkívül igényes formai követelményei, monumentalitása joggal helyezik századunk legjelentősebb zenei alkotásai közé. Értelmezése és tolmácsolása nagyon komoly erőfeszítést követel az előadótól, karmestertől, zenekartól egyaránt.

A fiatal előadóművésznő kivételes technikai tudása, virtuozitásról való adottságai komoly művészi átéléssel párosulnak. Könnyedén, szinte szárnyalva hidalta át az első tétel nehézségeit, fiatalos lendülettel, merész íveléssel oldotta meg a számtalan ritmikai problémát. Élvezetes, élményszerű játéka közel hozta ezt a sokak számára nehezen érthető művet. A zenekar nagy igyekezettel, megfeszített figyelemmel, fegyelmezetten kísérte a szólistát. A helyenként előforduló takarást, megugrásokat a dirigens — meglehetősen pontatlan — beintéseinek számlájára írhatjuk.

A szünet után felhangzó Beethoven szimfónia (VIII. F-dur op. 93) előadását régóta várta már a Kultúrpalota közönsége. Sajnos a produkció nem nagyon érte meg a várakozást. Nem tudom mivel magyarázzam a koncepciót, amely a zenekar túlhajtásában, a ritmus és az intenzitás felfokozásában nyilvánult meg. Ennek eredményeképpen a legszebb dallamok sikkadtak el, és ami még maradt, az minden volt, csak nem Beethoven csodálatos műve. Érthető ha ilyen „értelmezés" után, a különben nagyon jó képességű zenekar elkedvetlenedett, belefáradt a lehetetlen követelményekbe. Kár, hogy ez az értelmezés megcsorbította a hangverseny felének értékét.

PÁVAI GYULA

Negyven év telt el az 1933. februári hősi munkásharcok óta

(Folytatás az I. oldalról)

nistát tartóztattak le. A kormány intézkedéseinek nyomán még február 13-án lepecsételték az aradi CFR-szakszervezet helyiségét s irattárát elkobozták. Bezárták a magántisztviselők szakszervezetének székházát is. **Csupán február 14-én Aradon 19 letartóztatást eszközöltek, s alig két nap alatt 21 házkutatást foganatosítottak. A letartóztatások, a házkutatások kiterjedtek a megyére is, elsősorban Pécskára és Szentannára.** A letartóztatottak egy részét a bíróságnak adták át, másrészüket a karánsebesi börtönbe hurcolták.

A kormány brutális intézkedései elleni tiltakozásul február 15-én reggel, a Grivita műhelyekben is beszüntették a munkát. 5—6 ezer munkás megszállta az összes épületeket. Sok ezer bukaresti dolgozó vonult fel e helyre, hogy testével élő falat építsen a vasúti műhelyek köré.

Február 16-án éjszaka a katonaság és rendőrség brutális rohama több órai ellenállás után megtisztította az utcát s a „királyi biztos" öt percet adott a műhelyek kiürítésére. Mintha nem tudta volna, hogy ez ennyi idő alatt lehetetlen... Golyózápor árasztotta el a műhelyeket, majd lerészegített rendőröket, csendőröket s katonákat küldtek rohamra. A következmény számos halott, 2000 letartóztatás.

A grivicai véres események óriási felháborodást váltottak ki országszerte, s csakhamar szinte az egész világra kiterjedtek. **Aradon február 17-én a helyi pártszervezet útmutatása nyomán kora reggel megkezdték a tiltakozó gyűlés előkészítését.** Embertől emberig adták tovább a felhívást, hogy a vagonok ütközőire mért ütések hangjára hagyják abba a munkát, s vonuljanak ki az udvarra. A KISZ tagjai röpcédulákat osztottak szét, amelyeket az aradi pártszervezet nyomtatott. A tiltakozó gyűlésre a déli órákban került sor, amelyen több beszéd hangzott el. **A szónokok hangot adtak az aradi vasutasok mélységes együttérzésének a grivicai harcosokkal és elítélték a véreskezű kormány büntetteit. A hatóságok itt is durván léptek közbe, s számos munkást az állomási rendőrségre hurcoltak, hogy kivallassák őket a gyűlés szervezői felől. Az országos tiltakozásban részt vettek a karánsebesi börtönbe zárt aradi kommunisták is.**

A polgári-földesúri rendszer a katonai bíróság elé hurcolta a vasúti és kőolajipari munkások vezetőit. A vádlottak padjára került — többek között — Gheorghe Gheorghiu-Dej, Chivu Stoica, Constantin Doncea, Dumitru Petrescu, Gheorghe Vasilichi.

Az országos tömegmozgalom, a nemzetközi szolidaritási akció, s nem utolsósorban a vádlottak bátor kiállása keresztülhúzta a bukaresti, majd a craiovai perben a hatóságok terveit, s bebizonyította a vádak tarthatatlanságát. Az RKP KB utasításai nyomán az erdélyi tartományi bizottság küldöttei június végén Aradon részt vettek azoknak az akcióknak a megszervezésében, amelyek a törvényszék elé hurcolt munkások védelmét célozták. 1933 nyarán, Aradon a per lényegének megmagyarázására, a Vörös segély románul és magyarul írt röplapjait terjesztették, amelyek harcra hívtak az elzárt vasutasok kiszabadítása érdekében. Hasonlóképpen, a városban terjesztettek egy sokszorosított verset is, amely a grivicai hősöknek állított emléket. A KISZ aradi szervezete 1933 júniusában terjesztett hasonló tartalmú röpiratokat. A grivicai hősökkel való szolidaritást fejezték ki a város számos pontján kitűzött vörös zászlók is.

Az aradi vasúti műhelyek munkásai a vasutasok védelmére alakult bizottsághoz intézett levelükben kijelentették, hogy kifejezik szolidaritásukat az elítélt munkásokkal, mivel ők a vasutasok érdekeit védték... Követeljük e per törlését és az elzártak szabadlábra helyezését... Egyben 2500 lejt küldtek a börtönben sínylődőknek és családjaiknak.

★

A 40 évvel ezelőtti események a Román Kommunista Párt történelmének hősi lapjaira emlékeztetnek. A történelem bebizonyította, hogy a párt helyes úton vezette népünket az új világ megteremtéséért folytatott harcban.

Indulásra készen.

A közkegyelem

Államtanácsunk Románia Szocialista Köztársaság kikiáltásának 25. évfordulója alkalmából, a múlt év december 27-én törvényerejű rendeletet fogadott el az egyes büntetések megkegyelmezéséről.

Törvényismertetési akciónk kapcsán, szükségesnek véljük nagy vonalakban elemezni a közkegyelem jogi intézményét és az 521/1972 dekrétum fontosabb rendelkezéseit.

A közkegyelmet — mint államhatalmi aktust — az Államtanács gyakorolja szociális-politikai és büntető-politikai szempontok figyelembe vételével, elrendelve bizonyos büntetések teljes vagy részleges eltörlését, illetve súlyosabb büntetéseknek könnyebbekre való átváltoztatását.

Így az 521/1972 dekrétum eltörli az egy évig kiszabott büntetéseket és a két évig terjedőket csak a 60. életévüket betöltött személyek, terhes nők vagy kisgyermekes anyák részére. 1/3-ával leszállítják a más személyek 1—2 év közötti büntetéseit.

A közkegyelem egyéni is lehet, melyet hivatalból, vagy szokás szerint az elítélt személy, annak hozzátartozói kérésére adnak meg, bármikor, indokolt és megérdemelt esetekben.

A jelen dekrétum nem vonatkozik bizonyos, a társadalomra igen veszélyes bűncselekményekre, mint például a közvagyon elleni súlyosabb bűncselekményekre, a gyilkosságra, a rablásra, a megvesztegetésre, a hamis tanúzásra és feljelentésre. Nem alkalmazható bizonyos személyekre, mint visszaeső bűnözőkre, azokra, akik indokolatlanul kivonták magukat a büntetések kitöltése alól, és azokra, akik 1967 január elseje után már részesültek teljes vagy részleges kegyelemben.

Megkegyelmezéskor az államhatalom abból az elgondolásból indul ki, hogy a megkegyelmezett személy a büntetés teljes, vagy részleges kitöltése nélkül is megjavul és hasznos, becsületes tagja lesz szocialista társadalmunknak.

Az esetek többségében valóban a megkegyelmezett személyek megjavulnak, s ezáltal meghálálják azt az előlegezett bizalmat, amelyet az állam tanúsított irántuk.

Ismerjük meg törvényeinket

Sajnos azonban, még mindig **akadnak olyan személyek, akik visszaélnek a kegyelmi törvényeink által teremtett szerencsés helyzetükkel.** Így megemlíthetjük **Tinka László, zerindi lakos** esetét, akinek kilenc hónapi fogházbüntetését kegyelmezték meg 1971 május 4-én, és ugyanazon év november 29-én szintén lopásért 4 hónapi fogházbüntetésben részesült, de a büntetés végrehajtását 2 év és 4 hónapra feltételesen felfüggesztették. Ennek ellenére 1972 október 15-én újabb bűncselekményt követett el, szándékosan leforrázva a falubeli Farkas Károlyt. Ez utóbbi hajlandó lett volna kibékülni a vádlottal — jogos követelésének megtérítése esetén (400 lej perköltség és 820 lej kártérítés, a 12 napi betegség miatt elveszített munkanapok értéke) —, de Tinka László a bíróság ismételt kérésére sem volt hajlandó az összeget kifizetni, azzal az ürüggyel, hogy nincs miből, pedig ezt a pénzt megszerezhetné, ha dolgozna, hiszen csak 34 éves és munkaképes. Az 521/1972-es dekrétum 9. szakasza előírja, hogy **azok, akik a törvény értelmében kegyelemben részesültek, de három éven belül más, szándékos bűncselekmény elkövetésében mondatnak ki bűnösnek, nemcsak az utolsó büntetésüket töltik ki, hanem a megkegyelmezett bűncselekményekért kiszabottakat is.** Hangsúlyozzuk tehát, hogy a feltételesen megkegyelmezett személyek számára a hároméves próbaidő alatt a jó magaviselet saját érdekük, a büntetlenség kötelező, hiszen **jogi értelemben a szankció nem tekinthető letöltöttnek.** Természetesen a kegyelmi aktus csak azokra a bűncselekményekre vonatkozik, amelyeket a jogszabályok közzétételéig, azaz jelen esetben december 27-ig követtek el.

A megkegyelmezés nem törli el a büntetett előítéletet és nem hat ki bizonyos jogfosztó mellékbüntetésekre sem. **Bizonyos bűncselekményekért elítélt személyek nem lehetnek például anyagkezelők és nem vállalhatnak köztisztviselői funkciókat.** A megkegyelmezett személy is köteles a bűncselekmények által okozott károkat és a perköltséget az államnak, illetve a sértett jogi- és magánszemélyeknek megtéríteni.

Mivel sokan nem tudják, felhívjuk a figyelmet arra, hogy a közkegyelmi törvény nem vonatkozik a kihágásokért kiszabott pénzbüntetésekre, amelyek azonban nem tévesztendők össze a bűnügyekben alkalmazott pénzbüntetésekkel, ugyanis a törvény az ilyen eseteknél is büntetéselengedést szab meg.

PAPP RUDOLF,
az Aradi Bíróság bírája

Pionírhíradó

Az aradi pionírház Mureşul művészegyüttese szép műsort mutatott be a kürtösi pioníroknak. Az előadás nagy sikert aratott. Különösen megtapsolták a gyerekek A köztársaság — a szépség forrása című irodalmi-zenés összeállítást, a román és magyar táncot, a balettot, a könnyűzenekart és vokálegyüttest.

A pionírház művészegyüttese Kürtös után megyénk más helységeibe is ellátogat.

★

Nemrég fejeződött be a Cutezătorii folyóirat és a Belügyminisztérium szervezte Enigma verseny, amely az ország legjobb „gyerekdetektiveit" mozgósította. A népszerű versenyben három Arad megyei tanuló, az aradi Bortea Geiu, Iftemi Agneta és a nagylaki Savul Silviu az élcsoportban végzett.

★

Őrizkedjünk a balesetektől elnevezést viseli a kéri pionírok és iskolások egyik tevékenysége. Célja a közlekedési szabályzat megismertetése, a gyalogosok és kerékpárosok helyes közlekedése, a közúti jelzések megtanulása stb. Hasonló tevékenységeket terveznek a seleuşi, paulisi, kovaszinci, bírsai gyerekek is.

★

A vasúti munkások hősi harcainak 40. évfordulója tiszteletére megyénk valamennyi pioníregységében és osztagában megemlékeznek az eseményről. Az ünnepi összejövetelekre meghívnak vasúti munkásokat, régi párttagokat, párt- és állami aktivistákat; művészi műsorokat irodalmi-zenés összeállításokat mutatnak be, hazafias verseket szavalnak. Ilyen találkozókat terveznek a kürtösi, gurahonci, halmágyi, szentannai, pécskai, nagylaki, szemlaki pionírok az aradi pionírházba járó gyermekek és mások. A találkozó után a pionírok meglátogatják a vasútállomásokat is.

★

Érdekes nevelő tevékenységeket rendeznek a berechiui iskolások. Fotomontázst állítanak össze A vasúti munkások hősi harcai témával, egy albumot, amely a párt vezette munkásosztály hősi harcaiból elevenít fel mozzanatokat, valamint társadalmi-politikai könyvkiállítást rendeznek.

★

Az 1933-as hősi harcok emlékére számos pionírosztagban új pionírokat vettek fel a második osztályos tanulók sorából. Pionírfelvételt tartottak a szülők munkahelyén Zabrányban, Beliuban, Seleuşon és más helységekben.

★

A megyei pionírtanács nemrég nyomtatásban adta ki a pionírok és iskolások szatirikus faliújságaiból és az agitációs művészbrigádok szövegeiből összeállított válogatást. A válogatás azt bizonyítja, hogy megyénkben nagy népszerűségnek örvend a szatirikus és humoros műfaj, mint a lustaság, fegyelmezetlenség elleni harc fontos eszköze. A válogatásban számos gúnyvers szerepel (a berechiui iskola és az Aradi 2-es számú Liceum faliújságáról) karikatúrák (a Szentannai Líceum és a Birsai Általános Iskola faliújságáról) agitációs brigádok szövegei az aradi 10-es számú, a kápolnási, siklói általános iskolából, az aradi pionírházból stb.

★

A szép időt kihasználva számos pioníregység vesz részt a gyerekek honvédelmi felkészítését szolgáló Laurul alkalmazási versenyen. A megyei pionírtanács kezdeményezte verseny célja hozzájárulni a pionírok és iskolások egészségének megerősítéséhez, a szervezet ellenállóképességének fokozásához, az akarat és bátorság, a megfigyelőképesség és a fegyelem fokozásához. A verseny számos akciót ölel fel: a Szerpentin ügyességi bicikliverseny, a Zaránd, a térkép és iránytű használatát gyakoroltatja, a Nyíl ügyességi verseny a sátorveréshez szükséges műveletek elsajátítására stb.

HORIA TRUŢĂ

1973. február 13., Kedd

Napkelte 7.19, napnyugta 17.42 órakor. Az évből eltelt 44 nap, hátra van még 321.

- Ezen a napon született (1797-ben vagy 1800-ban) Brassai Sámuel, az utolsó erdélyi polihisztor.
- 100 esztendővel ezelőtt született Fjodor Saljapin, a világhírű orosz énekes.
- 1883-ban elhunyt Wagner Richard, nagy német zeneszerző.
- 80 esztendővel ezelőtt született Baruh Berea, a romániai munkásmozgalom harcosa.
- 1896-ban született Breiner Béla, a romániai munkásmozgalom kiemelkedő egyénisége.

Postaláda

Szaniszló Éva, Arad. Két írást küldött Versenypályázatunkra. Az egyiket már közöltük is Múlt és jelen címmel. A Bukaresti Sebészeti Klinikáról írt cikkét beszámítjuk a Versenypályázatra, közlésére azonban nem kerül sor. Várjuk újabb írásait.

Megyes József. Németszentpéter. A levelében felvetett kérdéseket valószínűleg felhasználjuk Nyitott szemmel rovatunkban. Javaslatát figyelembe vesszük. Személyes jellegű kérésének nem tehetünk eleget.

Csipai Julianna, Arad. Megjegyzését, észrevételét figyelembe vettük. Alkalomadtán a levélben említett problémával is foglalkozunk.

Nyisztor Rozália, Gyorok. Levelében említést tesz arról, hogy ellátogatott a Megyei Nyugdíjhivatalba, ahol felvilágosítást nyújtottak a nyugdíjjogosultság, illetve a társadalmi segéllyel kapcsolatban. Szerkesztőségünk sem tud részletesebb felvilágosítást nyújtani.

A Néni Egyetem programja

Kedden, február 13-án, az Irodalmi kollokviumok kurzus keretében Olga Alexandrescu tanár tart előadást **A román romantizmus: 1848 generációja** címen.

Szerdán február 14-én, a Napjaink asztronómiája kurzus keretében Eugen Bercei temesvári egyetemi lektor **A Nap és látszólagos mozgása** címen tart előadást.

Az előadásokra naponta 17 órakor kerül sor a Barátság Házában (Köztársaság útja 78. szám.)

Leltár

A Köztársaság útján lévő Automoto szaküzlet február 20-ig leltár miatt zárva tart.

Időjárás

Az Aradi Meteorológiai Központ jelenti: ma, február 13-án változó idő, jobbára felhős égbolttal. Helyenként kisebb eső, a hegyvidékeken hózápor lehetséges. Mérsékelt, időközönként megélénkülő nyugati, északnyugati szél. A hőmérséklet állandósul. A várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet mínusz 1 és mínusz 5, a legmagasabb nappali hőmérséklet pedig plusz 1 és plusz 6 fok között váltakozik. Reggel helyi ködképződés.

A következő két napon is változó idő várható. Átmeneti felhőzet és helyi eső lehetséges. A hőmérséklet alig változik.

Tájékoztató

Szerkesztette SZABÓ JÁNOS

Márcluskák

A Köztársaság útján, a Record cipőüzlet közelében kis tömeg verődött össze. Nem, nem a boritékos sorsjegyárus vonzotta őket. Márcluskákat árultak.

Az Ipari Cikkeket Értékesítő HKSZ jóval az első tavaszi hónap beköszöntése előtt forgalomba hozta a természet ébredését köszöntő hagyományos kis „mütyüröket". Minden ajándékboltban, dohányárudában kapható Gazdag választékban.

Az Alba - Lux-7

A kudzsiri gépgyárban megkezdték a kiváló tulajdonságokkal rendelkező Alba Lux—7 mosógép sorozatgyártását.

Az első 500 tételt már leszállították a kereskedelmi egységeknek.

Az „Universal 800" traktor

Ez a neve a legujabb traktornak, amelyet a brassói üzem munkaközössége a Gépjármű- és Traktor-kutatási és Tervezőintézet tanulmányai és megoldásai alapján állított elő.

Az új traktor 80 lóerős motorjának funkcionális paraméterei hasonlóak a traktorgyártásban nagy hagyományokkal rendelkező országok hasonló termékeihez.

Az új termék sajátosságai között megemlítjük a hidraulikus vezérlésű erőátvitelt és a hidraulikus emelőt, amely automatikus ellenőrző gépezettel szabályozza az erőkifejtést és a munkamélységet.

Hazai szélvédőüveg-törlő

A piteşti-i villamosmotor-gyárban megkezdték a Dacia 1300-as szélvédőüveg-törlő motorok sorozatgyártását.

A terv szerint az első évnegyedben a vállalat több mint 6000 motort gyárt, s ez lehetővé teszi, hogy fokozatosan felszámolják az importot.

A gyógykezelés javításáért

Az Egészségügyi Minisztérium az idén további intézkedéseket tesz a gyógykezelés javításáért a fürdő- és üdülőhelyeken. Észak-Eforián és Călimăneşti-Căciulatan 50—50 ágyas klinikai osztályt rendeznek be.

Kiegészítik az orvosi és kezelési berendezéseket Herkules-fürdőn, Govorán, Olăneşti-en, Pucioasan Slănic Moldován és Borszéken. A kibővített egységekben intézkednek az egészségügyi személyzet létszámának a kiegészítéséről is.

Időközben tovább folyik a dokumentációs munka gyógyforrások, gyógyvizű tavak és gyógyhatású iszaplelőhelyek védő körzetének kijelöléséért.

Gyalogosok, figyelem!

Február 7-én, délelőtt 10 órakor Ardelean Bujor sofőr, a 21—CJ—648-as rendszámú tehergépkocsi vezetője az 1-es számú építkezési raktár udvarából hajtott ki. A járdán, a kapu közelében álló 82 esztendős Mészárik Béla aradi, Unirii utca 14. szám alatti lakost magával rántotta a teherautó oldalsó falából kiálló kampó. A gyalogos rövid idő után belehalt sérüléseibe.

Két javaslat

1. A KÖZÉLELMEZÉSI TRÖSZTNEK

Több városban is láttam egy igen ötletes megoldást, ami a borravaló megszüntetését célozza. A cukrászdákban a fogyasztók a pultnál kiválasztják és kifizetik a kért árut, s a nyugtát, miután asztalhoz ültek, átnyújtják a pincérnőnek. Talán nem ártana ezt a módszert nálunk is alkalmazni.

Mi a véleményük e javaslatról a Közélelmezési Tröszt vezetőinek?

D. J.

2. A KÉSZRUHAÜZLETEKNEK

Brandtner Jakab olvasónk hívta fel a figyelmünket arra, hogy a készruhaüzletek próbafülkéiben nincs szőnyeg. Így, amikor valaki, például, nadrágot próbál, s leveti a cipőjét, kénytelen a hideg cement vagy mozaik padozatára állni. Ez, főleg most télvíz idején, kellemetlen. Magunk is meggyőződtünk erről: sem a Triadaban, sem pedig az Ipari Cikkeket Árusító HKSZ néhány készruhaüzletének öltöző fülkéjében nincs szőnyeg (egyes helyeken láttunk vinilinlapot). Javaslatunk: pótolják ezt a csekély befektetéssel járó hiányt.

Öt perc kikapcsolódás

VÍZSZINTES: 1. Reymont lengyel író híres regénye (az ötödik kockában SZ). 8. Tanonc. 9. Létező. 10. Mutatószócska. 11. Zéta egynemű hangzói. 13. Ipar fele. 14. Főzelékféle. 16. Ritka férfinév. 18. Majdnem sál. 19. Néma tanú. 20. 501 — római számmal. 21. Szófaj. 23. ...Sachs, német író. 25. Havasok a Déli Kárpátokban.

FÜGGŐLEGES: 1. Régi mérték. 2. Kis Anna. 3. Egyiptomi napisten. 4. Ilyen gyümölcs is van. 5. Kiejtett mássalhangzó. 6. Napraforgóból vonják ki. 7. Mértani fogalom (ékhiba). 12. Sportoktató. 14. Ékezettel kisgyermek köszönése. 15. Fél Arad. 16. A kés is ilyen szerszám. 17. A madár..., Tompa Mihály verse. 18. Hajó németül (fonetikusan). 20. Dénes egynemű hangzói. 22. Végtelen regel 24. Ugyanaz mint a függőleges 3.

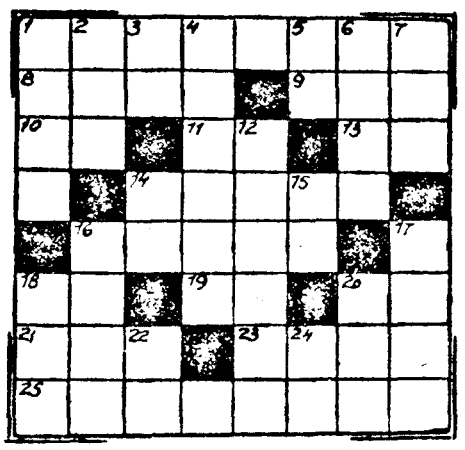

Az embernek ifjúsága multán is vannak sorfordító olvasmányai.

Bóka László

GYÁSZJELENTÉS

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett férj, apa, nagyapa és dédnagyapa ROSIAN JÁNOS elhunyt. Temetése ma, 13-án 15 órakor a Felsőtemető halottasházából.

A gyászoló család

(111)

Faludi Károly 101. születésnapja

A hires aradi bonviván, táncoskomikus, diszletfestő, rendező és aviatikus 1973 február 11-én töltötte be 101. életévét. Az aradi szinházi múzeum őrével, a Faludi-hagyaték lelkiismeretes kezelőjével, Sirbuț Iosiffal és Szaniszló Józseffel kopogtatok be vasárnap reggel a Cincinat Pavelescu utca 8-as számú kicsi ház ajtaján. Mint mindig, most is szivesen fogadnak. Néhány csokor hóvirág, jókivánság, fényképezés és egy dal köszönti az ünnepeltet. A „Darumadár fenn az égen"-t együtt énekli velünk a Gül babában, Trubadurban, Sevillai borbélyban, Cigánybáróban, Vigözvegyben és ki tudja még hány opera és operett főszerepében egykor fellépő hires tenorista. Hangja színéből vesztett ugyan, lelkesedéséből, szive melegéből semmit. Úgy dalol, úgy szárnyal most az ének a kicsi házban, hogy szinte leplezni sem lehet a meghatottságot. Sirbuț bácsi nem is birja, könnyes a szeme. A házigazda küzdelemmel teljes „gyönyörü sorsáról" beszélgetünk. Tháliát csaknem három és fél évtizeden át s több mint tiz éven keresztül a felszabadulás utáni mükedvelői mozgalmat szolgálta alázattal. A repülés hőskorában végzett kisérleteit már jelezte a korabeli sajtó, s számontartja a fővárosi Sportklub és a párizsi Aeroklub. Akkor született, amikor az aradi szinház épületének alapjait kezdték ásni, s apja, aki kőmüves volt, valószinüleg dolgozott azon az épületen, amelynek szinpadán fia később annyi nagy sikert aratott. Faludi bácsinak most az a vágya, hogy megérje 1974-et, amikor ugyanis 100 éve lesz, hogy Fáy András Mátrai vadászat című darabjával felavatták a szinházat. — Mindig dolgozom, fát vágok, ezt-azt csinálok a kertben... Sokat sétálok. — Faludiné Bayer Kató, a felesége: — Az utóbbi hónapokban gyengélkedett egy kicsit. — Mintha cáfolni akarná ezt, a kapuig kisér Faludi bácsi. Búcsúzunk: — Jó egészséget, hosszú életet!

(m. i.)

● MŰSORKALAUZ ● MŰSORKALAUZ ● MŰSORKALAUZ ● MŰSORKALAUZ ● MŰSOR ●

Filmek

DACIA: A francia közvetítő (am) (9.30, 11.45, 14, 16.15, 18.30, 20.45). STÚDIÓ: A ljubavinok végnapjai (sz) (10, 12, 14, 16, 18, 20). MUREŞUL: Arizonai farm (am) (10, 14, 17, 20). IFJÚSÁGI: Osceola (NDK) (16, 18, 20). Utazás egy mosolyért (l) (11, 14). PROGRESUL (Újarad): A második év jegyesei (fr) (15, 17, 19). SOLIDARITATEA (Gáj): Csárdáskirálynő (m) (17, 19). CFR (Grădiște): Melletted emberek élnek (NDK) (18).

A VIDÉKI MOZIK MŰSORA

LIPPA: Az elnökjelölt (am). INEU: Legenda (sz). CHIŞINEU CRIŞ: Féligazság (m). NAGYLAK: A fekete farkas (cs). KÜRTÖS: Családi élet (l). PANKOTA: Adok én nektek! (NDK). SEBES: Lendület (NDK). SZENTANNA: Pero és barátai (jug). PÉCSKA: Motodráma (l). ŞIRIA: Tizenkilenc lány és egy tengerész (jug). VINGA: Sacco és Vanzetti (o). BUTTYIN: A hölgy és a csavargó (am).

Televízió

9.00 Tévé-iskola: kémia a liceum III. évének és matematika a VIII. osztálynak. 10.00 Telex. 10.05 Hirdetések. 10.10 Műsorismertetés. 10.20 Enciklopédia (ismétlés). 11.00 Ifjúsági filmmúzeum: Ovd a gépkocsit! (ismétlés). 12.25 Folklórműsor. 12.45 52 hét. 52 kezdeményezés. 13.00 Híradó. 15.00—16.00 Leckék mezőgazdasági dolgozóknak. 17.30 Orosz nyelvtanfolyam (a 40. lecke ismétlése). 18.00 Telex. 18.05 Hirdetések. 18.10 Technikai klub. 18.40 Tudományos kilátó. 19.20 1001 este. 19.30 Híradó. 20.00 A hét dala. 20.05 Színházi est: A szent — Eugen Barbu darabja tévéváltozatának országos bemutatója. 22.00 24 óra — ellentétek a tőke világában. 22.30 Operaestek Kolozsváron.

Múzeum

Az Arad Megyei Múzeum, Enescu tér 1. szám, telefon 164-99 hétfő kivételével, naponta 11—19 óra között van nyitva. Megtekinthetők a következő kiállítások.

— állandó jellegűek: Az 1848—1849-es forradalom; Régi történelem; Képzőművészeti tárlat.

— időlegesek: A Köztársaság kikiáltásának 25 éve (utolsó hét).

A himlő elleni oltásról

Orvosi szemmel

Az orvostudomány méltán vívta ki az emberiség elismerését, Hippokratész kesői utódainak, a betegségek gyógyításáért folytatott sokévszázados harca révén.

A gyógyítás sikere minden korszakban az orvos és a beteg közötti, kölcsönös bizalmon alapuló kapcsolat létezésétől függött. Az orvos, szakmai tudása, lelkiismerete révén, mindig arra volt hivatva, hogy meggyógyítsa a betegeket, illetve megvédje az egészségeseket és nemes munkájában mindenkor felhasználta a rendelkezésére álló gyógyászati eszközöket és ezt teszi ma is, amikor a korszerű tudomány az egészség védelmét szolgáló eszközök gazdag tárházát bocsátja rendelkezésére.

Az orvostudomány eredményeit nem csupán a megbetegedések legyőzésében, hanem elsősorban az emberek széles körét fenyegető betegségek megelőzésében lehet lemérni. Ilyen téren felbecsülhetetlen segítséget jelentenek a szakember számára a különböző oltások.

Az oltások között — időrendi és fontossági sorrendben egyaránt — az első helyen áll a himlő elleni oltás, mely felmérhetelen szolgálatokat tett az emberiségnek. Közismert tény, hogy már az ókorban a feketehimlő („fekete halál") igen elterjedt megbetegedés volt, mely megismétlődő hullámokban söpört végig Európán és a többi földrészen és hatására egész vidékek néptelenedtek el.

Edward Jenner vidéki angol orvosé az érdem, hogy 1796-ban gyakorlati megfigyelések alapján, rájött arra, hogy a félelmetes betegséget meg lehet előzni, illetve hatását döntő módon lehet csökkenteni, ha az embereket a betegség gyengített kórokozójával — mai kifejezéssel élve —„beoltják". Ez a valóban korszakalkotó felfedezés lehetővé tette az emberiséget sújtó, egykor elkerülhetetlennek vélt csapás megelőzését a világ nagy részén.

A történelmi igazsághoz tartozik, hogy a himlő elleni oltások elterjedése Európa- és világszerte korántsem volt zökkenésmentes, sima folyamat. A XIX. század elejének korfelfogása, a tömegek általában alacsony kulturális színvonala, az akkori „vaskalapos" tudomány értetlensége számos országban megnehezítették az oltások elterjedését. Voltaire, például, a rá jellemző maró gúnnyal és éleslátással követelte a Londonba, az Angol Királyi Társasághoz ézett levelében a himlő elleni védőoltás bevezetését Franciaországban is. A Sorbonne, a hírneves francia egyetem orvosi kara azonban nyilvános gyülésén „varázslatnak" és „károsnak" minősítette az oltást. A valóság, a tények azonban — mint mindig — rácáfoltak a betokosodott agyúak ítéletére és hamarosan már a Sorbonne-ra is csak himlő ellen beoltott ifjakat vettek föl. Napóleon érdeme, hogy felismerte a feketehimlő elleni oltás jelentőségét és 1805-ben parancsot adott katonáinak beoltására, majd — elsőnek az államférfiak között — elrendelte az egész lakosság kötelező beoltását.

Természetesen ez a rendelkezés nem maradt visszhang nélkül. Különböző szervezetek, egyének tiltakoztak „az emberi szabadság megsértése" ellen és megindult a rágalmak és ostobábbnál ostobább híresztelések áradata, melyek mai szemmel nézve egy vicclapba is bátran beillenének. Így, például — arra utalva, hogy a szérumot a himlő enyhe formáján átesett szarvasmarhák vérsavójából állították elő — azt rebesgették, hogy beoltás után egy gyermek négy lábon kezdett járni, bőgött, felöklelni készült környezetét. Egy kislányról azt híresztelték, hogy tehén módjára bőgött és testén hosszú szőrzet nőtt. Természetes, hogy a XX. század második felében már csak nevetni tudunk az ilyen ostoba meséken, hiszen köztudomású, hogy nálunk is, a törvény igen helyes rendelkezése értelmében, már hosszú évtizedek óta minden kisgyermeket beoltanak, ismételten, feketehimlő ellen. Mégsem fordult még elő senkivel, hogy négylábon járjon, vagy szőrzet nőjön a testén.

De, amint az történni szokott, a korlátoltak, szűklátókörűek minden ellenkezése ellenére, a feketehimlő elleni oltás látványos eredményei ismételten kézzelfoghatóan igazolták a tudomány, a gyógyászat, a humanizmus igazát.

Mindezeket azért tartottuk szükségesnek újra papírra vetni, mert az utóbbi időben megyénkben és Aradon is bizonyos híresztelések keltek szárnyra a feketehimlő elleni harc e nagyszerű eszközének értékéről és hasznáról. Így, egyes elmaradott, tanulatlan és hiszékeny emberek mindenféle mende-mondákat terjesztenek a feketehimlő elleni 1972. évi oltás „súlyos, végzetes" következményeiről, amelyek 3—5 éven belül következnek be. E rosszindulatú és ugyanakkor ostoba híresztelésekkel szemben az olyan ragyogó eredményeket elért tudomány tekintélyére és a valóság megcáfolhatatlan bizonyságára támaszkodva kijelenthetjük: sem a tavalyi oltási akció során, sem azután nem fordult elő egyetlen halálos eset sem ennek következtében és a jövőben is teljességgel kizárt valamilyen súlyos, gyógyíthatatlan betegség fellépte, melynek közvetlen oka az oltás lenne.

Mi több, megyénkben évente mintegy 12 000 gyermeket oltanak be, illetve oltanak újra feketehimlő ellen és még sohasem merült fel valamilyen orvosi probléma ezzel kapcsolatban.

Az országunkban használt feketehimlő elleni oltószert a fővárosi dr. I. Cantacuzino intézet állítja elő, melynek készítményei az országban és külföldön egyaránt a legnagyobb elismerésnek örvendenek kiváló minőségük és hatékonyságuk elismeréseként.

Az Arad Megyei Egészségügyi Igazgatóság egészségügyi-nevelési szolgálata

Román közreműködéssel

Rövidesen üzembe helyezik a román közreműködéssel épülő alexandriai szódagyárat — jelentette be Yahey al Molla egyiptomi kőolaj- és ásványiparj miniszter. Amint az Al Ahram és a Journal d'Egypte írja, a 18 millió font beruházással épülő gyár 1500 munkást foglalkoztat majd, s évente több mint 4 millió font értékű szódabikarbonát és marószódát állít majd elő üveg-, szappan- és vegyiüzemek számára.

Olaszországi siker

A bukaresti Balada együttest Agrigento tartomány kupájával tüntették ki a 20. agrigentói nemzetközi folklórfesztiválon. A fesztivál záróünnepségén, február 11-én este együttesünk az ország valamennyi tartományának dalaiból és táncaiból összeállított műsort mutatott be a közönségnek és sikerével tovább növelte a hazai népdal és tánc olaszországi népszerűségét.

ŰRHÍRADÓ

Szorgalmasan dolgozik a Lunohod-2

A Lunohod—2 magánjáró holdautomata február 12-én reggel, a második holdnapon végzett kutatási program keretében több mint 3 kilométer távolságra jutott leszállási helyétől. E távolság nagy részét — mintegy 1630 métert — a február 11-i „munkaszakasz" idején tette meg.

Az utazás alatt a szovjet holdautomata nagy biztonsággal haladt déli irányban az egyre világosabban körvonalazódó hegylánc felé. Innen a Lemonnier kráter mélyéből a Taurus ősrégi holdhegység meglehetősen enyhe dombvidéknek látszik, s csak a Lunohod-csúcs — amelyet az expedíció szakemberei a legfőbb tájékoztatási pontnak választottak ki a készülék útvonalának meghatározására — emelkedik ki.

Noha azt hitték, hogy a Lunohod—2-nek a „tengerparti" övezetből a „kontinentális" övezet felé haladtában fokozatosan kapaszkodnia kell majd, megállapították, hogy a készülék az első kilométeren lefelé haladt majd egy vízszintes fennsíkra érkezett. Amikor a készülék megtette már csaknem a felét a Hold kontinentális övezetéig, semmi sem jelezte a hegyvidéki domborzat közeledtét. A szovjet tudósok most türelmetlenül várják, hogy a Lunohod—2 behatoljon abba az övezetbe, ahol fel kell kapaszkodnia a Derültség tengerének partvidékére.

A Szovjet Űrkutatási Intézet egyik munkatársa kijelentette a sajtónak, hogy a tudósok között tovább folyik a vita a holdtengerek kialakulásával kapcsolatos hipotézisekről. Egyesek azt állítják, hogy a bazaltikus láva, amely e tengerek felületét borítja, a Hold mélyéből származik és vulkánikus tevékenység eredménye. Mások viszont meg vannak győződve arról, hogy a nagyszabású és csaknem mindig körformájú alakulatok kozmikus katasztrófák következményei és nagyméretű meteoritoknak a Holddal való összeütközése idézte ezeket elő. Azt állítják hogy ezeknek az összeütközéseknek a nyomán a Hold felülete azonnal elolvadt, a folyékony kőzetek pedig láva formájában betöltötték a kozmikus becsapódások nyomán keletkezett hatalmas kráterekt. A szovjet szakemberek a Lunohod—2 jelenlegi expedíciója során tanulmányozzák a kontinentális térség felé vezető átmeneti övezetet s remélik, hogy újabb adatokat szereznek a holdtengerek kialakulásáról. Ez a probléma igen nagy jelentőségű Földünk természetes bolygója történetének és természetének megmagyarázása szempontjából.

A Cyclop-terv

Az Apollo-program után talán az úgynevezett Cyclop-terv lesz a legnagyobb szabású űrkutatási program. A Cyclop-terv keretében a tudósok igyekezni fognak felderíteni a Földön kívüli civilizációk nyomait. Ennek érdekében rádióteleszkópok hatalmas hálózatát alakítják ki a Földön. Ha sikerül összeköttetésbe lépni más civilizációkkal, hozzáférhetővé válik a sok tudós által feltételezett „galaktikus örökség"

A NASA a múlt év folyamán a legtöbb amerikai egyetem tudósainak közreműködésével beható tanulmányt készített a kérdésről. Az eddigi kutatások eredményeit összegező 243 oldalas részletes jelentés a tervet megvalósíthatónak tartja. Mint a szakemberek megállapították, a világegyetem más részein is fennállnak az élet keletkezéséhez szükséges feltételek, következésképpen a földihez hasonló civilizációk másutt is kifejlődhettek. A jelentés szerint olyan civilizációk is létezhetnek szerte a világegyetemben, amelyek a földinél sokkal fejlettebbek. Ismereteik összessége alkotná a már említett galaktikus örökséget amely sikeres összeköttetés esetén, hozzáférhető, sőt, létfontosságú lehet. Az űrkutatási programok a dolgok természeténél fogva korlátozottak — hangoztatja dr. John Wolfe az elgondolás egyik legjelesebb híve. A rádióasztronómiai eszközök lehetőségei ezzel szemben korlátlanok. Ha a kutatásról, a vizsgálódásról lemondunk az emberiség haladása nagy veszélybe kerülhet.

A Cyclop-terv keretében óriási, 100 méter átmérőjű antennával felszerelt rádióteleszkópokat építenek. Összesen 1000 ilyen antennát szerelnek fel körülbelül 100 négyzetkilométernyi területen. A hálózat kialakítására az egyenlítői övezet volna a legcélszerűbb, de amennyiben a terv nem lesz nemzetközi jellegű, a rádióteleszkópokat a száraz és meleg éghajlatú New Mexicoban vagy Arizonában szerelik fel.

A szakemberek véleménye szerint a terv 40 év alatt megvalósítható. Költségei nem haladják meg az ember holdkirándulására fordított 25 milliárd dollárt.

C. ȚINTEA

INNEN — ONNAN

GÉPKOCSISTADION

Az észak franciaországi Croix-en-Ternois-ban rövidesen átadják rendeltetésének az első európai gépkocsistadiont. A nézőközönség a lelátókról éppen úgy nézheti az autóversenyeket, akár a labdarúgó-mérkőzéseket. A stadion építői gondoltak a levegőszennyeződésre is: a versenypálya 200 kilométer távolságra van Párizstól, Lilletől és Brüsszeltől.

SZÁZ ÉVES FILMES

Adolf Cukor, a híres amerikai filmes, a Paramount filmstudió megalapítója betöltötte 100. életévét. Cukor fedezte fel annak idején a többi között Mary Pickford, Clara Bow, Gloria Swanson, Mae West, Marlene Dietrich, Jeannette Mac Donald, Sternberg, Lubitsch és más filmcsillagokat. Cukor változatlanul érdeklődik a filmművészet iránt, eredeti elképzelései vannak.

MICSODA VÉLETLEN

Egyre több műkincstolvaj kerül rendőrkézre Olaszországban. Az utóbbi időben az egyiknek a neve nem kis szenzációt keltett: Michelangeló Buonarotti!

JOBB KÉSŐBB...

Mabel Fitzgerald nemrégiben diplomát szerzett az Oxfordi Egyetemen. „Jobb később, mint soha" — jelentette ki a 100 éves Mabel, amikor kezébe kapta a diplomát. A kurzusokat már 80 évvel ezelőtt befejezte, de akkor a nők nem kaphattak egyetemi diplomát Angliában.

ÚJ FOGLALKOZÁS

A háziállatoknak sok amerikai városban külön temetőjük van. Jelenleg 410 ilyen temetőt tartanak nyilván. Az Alley Cat-en egy sírhely és megfelelő bronzemlékmű körülbelül 900 dollárba kerül. Egy szerény temetés viszont nem haladja meg a 30 dollárt.

IVÓVÍZPROBLÉMA

Tokiói hivatalos adatok szerint a japán főváros néhány éven belül nagy ivóvízgondokkal fog küzdeni. 1975-ben a várható vízfogyasztás csaknem hétmillió köbméter lesz naponta, míg a vízművek kapacitása körülbelül ötmillió köbméter. A hatóságok szerint a vízfogyasztás csökkentésének egyetlen módja a vízdíj emelése.

„ÁTKELÉSI ILLETÉK"

Legge amerikai orvos elhatározta, hogy végigúszik a Panama-csatornán. A hatóságok engedélyezték tervét, de illetéket róttak ki, mint a csatornán áthaladó bármely vízijárműre. Szerencsére Legget az egy tonnásnál kisebb vízijárművek kategóriájába sorolták!

FRANCIA KONYAK

Statisztikai adatok szerint Anglia importálja a legtöbb francia konyakot. A 100 millió üveget kitevő 1972. évi francia exportból az angolok csaknem 20 millió üveget vásároltak. Utánuk következtek a nyugatnémetek 12 millió üveggel és az észak-amerikaiak tíz és félmillió üveggel.

ÓVJÁK A TENGER FAUNÁJÁT

Jacques Cousteau, a híres francia óceánológus, aki a Calipso kutatóhajón az Antarktiszon tartózkodik, az amerikai ATS-3 műhold közvetítésével tartott sajtóértekezleten kijelentette: reméli öt éven belül nemzetközi egyezmény fogja meggátolni az óceánok vizének szennyezését, a tengeri fauna pusztítását.

Cousteau expedíciója, a NASA-val együttműködésben, az egyes halfajtákban gazdag Antarktisz vizeinek kiaknázását tanulmányozza. Az óceánológus előtérbe állította a nagyszabású fókavadászatot.

Antarktiszi kutatásairól szólva, a francia tudós hangsúlyozta, hogy nagy lehetőségek vannak az óceáni erőforrások felkutatására.

Román — szovjet együttműködés

MOSZKVA — Laurențiu Duță, az Agerpres tudósítója jelenti:

Ioan Ursu, Románia Szocialista Köztársaság Tudományos és Technológiai Ügyi Országos Tanácsának elnöke február 12-én találkozott V. A. Kirillinnel, a Szovjetunió Minisztertanácsának alelnökével, a Minisztertanács Tudományos és Technikai Ügyi Állami Bizottságának elnökével. Ebből az alkalomból a román-szovjet tudományos és műszaki együttműködésről tárgyaltak. A megbeszélésen részt vett Gheorghe Badrus, Románia nagykövete a Szovjetunióban.

Kurt Waldheim Thaiföldön

Thanom Kittikachorn, Thaiföld miniszterelnöke hétfőn a kormányzói palotában fogadta Kurt Waldheimot, az Egyesült Nemzetek Szervezetének főtitkárát, aki az utóbbi napokban, mint ismeretes, több ázsiai fővárost keresett fel. A Bangkokban kiadott közlemény szerint a felek a vietnami háború megszüntetésére és a béke helyreállítására vonatkozó megállapodás aláírása után az ázsiai helyzet alakulásáról tárgyaltak.

John Gollan állásfoglalása

John Gollan, a Nagy-Britanniai Kommunista Párt főtitkára egy glasgowi gyűlésen a nagy trösztök, a bankok, a földek és a főbb jövedelmi források államosítása mellett foglalt állást. Változtatni kell az angliai helyzeten — mondotta, majd rámutatott, hogy soha nem volt ilyen mély a szakadék az angol kormány és a dolgozók tömege között. Sohasem állt a kapitalizmus rendelkezésére ilyen hatalmas termelőerő, ennek ellenére nem tudta felszámolni a szegénységet — hangsúlyozta a párt főtitkára.

Rendeződik Uruguayban a politikai helyzet

Az uruguayi fegyveres erők hétfőn Montevideoban közleményben jelentették be, hogy megegyeztek Juan Maria Bordaberry elnökkel abban, hogy véget vetnek a politikai válságnak — jelenti a France Presse. A közlemény, amelyet az államfő és a szárazföldi, tengeri és légi csapatok főparancsnokainak összejövetele után adtak ki, rámutat, hogy mindenben megegyezésre jutottak.

A fegyveres erők által ellenőrzött rádióállomások másrészt arról számoltak be, hogy Uruguay Köztársaság elnöke közleményt írt alá, s ebben hivatalosan elismeri Conrado Olazabal hajóskapitányt a tengeri erők főparancsnokának. Olazabal kinevezését a katonai vezetők követelték — írja a France Presse.

A Jugoszláv Nemzeti Bank bejelentette, hogy a nemzetközi pénzügyi helyzet és egyes külföldi valutapiacok bezárása újabb rendelkezésekig szükségessé tette a szabadon beváltható valutával eszközölt ügyletek felfüggesztését — közli a Tanjug.

Indokínából jelentik

HANOI.

Vietnam DK Külügyminisztériuma tiltakozó nyilatkozatot tett közzé, amely rámutat, hogy a saigoni rendszer az elmúlt két hétben több mint 2000-szer megszegte a vietnami háború megszüntetésére és a béke helyreállítására vonatkozó párizsi egyezményt. Amint a VNA közli, a nyilatkozat hangsúlyozza, hogy a saigoni adminisztráció kombinált hadműveleteket indított, tengerészeti, szárazföldi és légierők részvételével, Dél-Vietnam Köztársasága ideiglenes forradalmi kormányának ellenőrzése alatt álló területek ellen. Ugyanakkor a saigoni rendszer — mutat rá a nyilatkozat — továbbra is fenntartja a politikai terror és a megtorlások légkörét, újabb letartóztatásokat eszközöl. Emberek százezrei még mindig koncentrációs táborokban vannak. Mindez arra mutat, hogy a saigoni rendszer folytatni szándékszik az erőpolitikát és szembeszegül a békével — hangsúlyozza a nyilatkozat.

★

Vietnam DK Oktatásügyi Minisztériuma utasításokat tett közzé az idei tanév békés körülmények közötti folytatásáról. Az utasítások szerint a bombázások miatt elköltöztetett óvodák, általános iskolák, főiskolák, pedagógiai iskolák visszatérhetnek régi helyükre. A minisztérium felhívja a tanerőket, tegyenek meg mindent az oktatási folyamat normalizálásáért és a tanterv maradéktalan teljesítéséért.

★

Vietnam Demokratikus Köztársaság és Bangladesh Köztársaság elhatározta, hogy nagykövetségi szinten felveszi egymással a diplomáciai kapcsolatot.

★

A vietnami háború megszüntetésére és a béke helyreállítására vonatkozó párizsi megállapodás értelmében hétfőn a hanoi Gia Lam repülőtéren szabadon engedték a hadifogságban lévő amerikai pilóták első csoportját — közli a VNA. A 116 személyből álló első amerikai hadifogolycsoportban, akiket a Vietnam DK kormánya szabadon engedett, főleg 1964—1966-ban fogyul ejtett pilóták vannak. Helyet kaptak ebben a csoportban olyan később fogyul ejtett pilóták is, akiknek egészségi állapota nem kielégítő. A szabadonbocsátás a nemzetközi ellenőrző és felügyelő bizottság tagjainak valamint a katonai vegyesbizottság képviselőinek jelenlétében folyt le. Ezután a hivatalos személyek aláírták az első amerikai hadifogolycsoport szabadonbocsátásáról és átvételéről szóló dokumentumokat.

★

DÉL-VIETNAM.

A Dél-Vietnamban fogva tartott vietnami személyek első csoportját hétfőn Saigonból egy olyan vidékre szállították, amely Dél-Vietnam Köztársasága ideiglenes forradalmi kormányának az ellenőrzése alatt áll.

Ugyancsak hétfőn az ideiglenes forradalmi kormány a felszabadító erők által fogságba ejtett amerikai és saigoni katonák egy csoportját bocsátotta szabadon.

★

DÉL-VIETNAM

Amint a Felszabadulás hírügynökség jelenti, Dél-Vietnam felszabadított övezeteiben széles körű betakarítási kampány folyik. Binh Dinh tartományban például a korai rizst betakarították, és biztosított a több mint 600 hektár rizsföld elárasztásához szükséges vizet. Beng Che tartományban 7700 hektár rizst betakarítottak és csaknem 10 000 hektár gyümölcsöst helyreállítottak. A felszabadított övezetekben az élet gyorsan normalizálódik, a dolgozó parasztok lelkesen részt vesznek az idénymunkákban.

★

HONOLULU.

Az Associated Press jelentése szerint a csendes-óceán amerikai erők parancsnoksága közölte, hogy az Egyesült Államok légiereje vasárnap újabb légitámadásokat hajtott végre Laosz és Kambodzsa ellen. A laoszi bombázásokban B—52-es repülőerődök is részt vettek.

★

VIENTIANE.

Fumi Vongvicit, Szufanuvong herceg különképviselője, a Laoszi Hazafias Front elnöke, a laoszi küldöttség különtanácsosa a vientianei tárgyalásokon megbeszélést folytatott Feng Fongszavannal, Szuvana Fuma herceg különképviselőjével, a vientianei kormány miniszterelnökével. A Pathet Lao rádió szerint a felek szívélyes légkörben a laoszi kérdés békés rendezéséről tárgyaltak.

A rádió megjegyzi, hogy ezt megelőzően Fumi Vongvicit 3 ízben találkozott Szuvanna Fuma herceggel.

Ma újabb megbeszélésekre kerül sor.

A Ian Smith-féle „gazdasági blokád"

Valósággal politikai gúnyként hat a rhodésiai rezsimnek az az elhatározása, hogy gazdasági szankciókat alkalmaz legközelebbi szomszédja, Zambia ellen. Tulajdonképpen egy rebellikus, kisebbségi fehér kormánnyal állunk szemben, amelyet súlyosan érint az ENSZ gazdasági blokádja és amely most, a zambiai részszállításra mért csapással (Zambiának csak Rhodesián keresztül van kijárata a tengerhez) megfosztotta magát utolsó külföldi gazdasági kapcsolatainak egyikétől.

Hogy megérthessük, miért alkalmazott Ian Smith kormánya Zambia ellen gazdasági szankciót, amely egyébként saját pénzügyi helyzetét is súlyosan érinti, a rhodesiai rendszernek támaszt nyújtó mitoszt kell felidéznünk. Ide sorolható Ian Smith egy nemrégi kijelentése: „Nálunk élnek a legboldogabb afrikaiak a világon". Így aztán a zavargásokért egy maroknyi agitátort vagy külföldi összeesküvőket hibáztatnak. Ezt azonban nehéz összeegyeztetni a rhodesiai hazafiak növekvő akcióival.

Jelenleg a kerületi tiszt megbüntethet egy egész falut, ha valamelyik lakosról feltételezi, hogy nem jelentette fel a „terroristákat". Ha a lakosok nem tizetnek, elkobozza állataikat és egyéb javaikat, anélkül, hogy jogos tulajdonosaikat ismerné. Az afrikaiak nem folyamodhatnak a törvényhez, a kerületi tiszt meg sem hallgatja panaszaikat.

A rhodesiai kormánypárt beismeri ezeket az állapotokat. De nehogy azt higgyük, hogy a demokrácia és a törvényesség híve. Mindig mindent megtett a demokrácia ellen és a törvényesség felszámolásáért. Most, amikor a rendszer képtelen ellenőrizni az „ártatlanokkal" szembeni megtorlásokat, Ian Smith kénytelen az „igazi" apartheid bevezetésére gondolni. Smith egyébként az utóbbi hónapok során szembeszállt a fehér lakosságnak azokkal a rétegeivel, amelyek végleg feladták a Nagy-Britanniával való megegyezés reményét, és törvényt vezetett be az apartheid maradéktalan alkalmazása érdekében. Nincs kizárva, hogy az új rasszista törvény, akárcsak a Zambiával kapcsolatos rhodesiai állásfoglalás révén a rhodesiai miniszterelnök az Angliával való megegyezést akarta elősegíteni. A brit miniszterelnök változatlanul hangoztatja, hogy ha Nagy-Britannia nem lesz megértőbb, Rhodesiában a helyzet csak rosszabbra fordulhat. Legutóbb ez be is bizonyosodott. Még a rasszista Rhodesiához szorosan kapcsolodó Dél-Afrika sem helyeselte a Zambia elleni blokádot.

LE MONDE DIPLOMATIQUE

A külföldi sajtóból

Az oldalt

TÓTH SÁNDOR szerkesztette

LEGFRISSEBB HÍREINK

Amint a Tanjug jelenti, a Szövetségi Végrehajtó Tanács legutóbbi ülésén intézkedéseket hoztak Jugoszlávia és a külföldi cégek kooperációjának szabályozásáról. A szabályozások megfelelőbb alapot nyújtanak a hosszú lejáratú termelési kooperációhoz a külföldi partnerekkel, az ipari tulajdonjog megszerzéséhez külföldön, valamint a kereskedelmi és műszaki együttműködéshez a külföldi cégekkel. Az utóbbi öt év folyamán 375 kooperációs egyezményt kötöttek a külfölddel.

●

A Svédországi Baloldali — Kommunista — Párt vezetősége legutóbbi plenáris ülésén megvizsgálta az őszi parlamenti választásoknak, valamint az új kollektív szerződések megkötésének az előkészületeit.

A plénum felhívásában szorgalmazza a munkásosztály, az összes haladó erők egységét a tőke uralma ellen, a dolgozók követeléseinek kiharcolásáért.

●

VI. Gustav Adolf svéd király hétfőn kihallgatáson fogadta Eduard Mezincescut, Románia Szocialista Köztársaság stockholmi nagykövetét állomáshelyéről való végleges távozásával kapcsolatosan.

A svéd király szívélyesen elbeszélgetett a román nagykövettel.

●

Zair Köztársaság kormánya elhatározta, hogy államosítja a főként belga tőkével dolgozó két nagy villanytársaságot. A zairi Solongo című napilap rámutat, hogy a határozat véget vet annak a rendellenes helyzetnek, hogy az állami erőművekben termelt villamosenergiát magántársaság forgalmazza.

●

New York egyik peremvárosában felrobbant a Texas Eastern Cryogenic társaság óriási gáztartálya. A robbanás következtében 43 ember meghalt, három súlyosan megsebesült.

●

Abdul Rahman Al Iriani, Jemen Arab Köztársaság köztársasági tanácsának elnöke hétfőn fogadta Abdel Halim Khaddamot, Szíria helyettes miniszterelnökét, külügyminisztert, aki átadta Hafez Asszad szíriai elnök üzenetét.

A szíriai miniszter a sanaai rádiónak adott nyilatkozatában közölte, hogy az üzenet az arab világ helyzetéről, s ezen belül főleg a Szíria és Izrael közöttí tűzszüneti vonalon lévő helyzetről szól.

A szíriai miniszter ugyanaznap befejezte észak-jemeni látogatását és Damaszkuszba utazott.

●

A B. Chnoupek csehszlovák külügyminiszter szíriai látogatásának végén kiadott közlemény rámutat, hogy a csehszlovák és szíriai külügyminiszter pozitívan értékelte a két ország közötti kapcsolatok fejlődését, s megállapította, hogy lehetőség van e kapcsolatok magasabb szintre emeléséhez. A két fél állást foglalt a gazdasági, kereskedelmi, tudományos és műszaki együttműködés elmélyítése mellett.

A két külügyminiszter véleménycseréjét folytatott a nemzetközi helyzet alakulásáról is.

Vasárnap Lusakába érkezett a Biztonsági Tanács küldöttsége, hogy megvizsgálja a Zambia és Rhodesia közötti határvidéken fennálló helyzetet, miután a salisburyi hatóságok lezárták a határt. Egy szóvivő kijelentette, hogy a küldöttség öt napig tartózkodik Zambiában, majd február 16-án Dar es Salaamba, 18-án pedig Nairobiba utazik hogy az Afrikai Egységszervezet képviselőivel együtt megvizsgálja megbizatása teljesítésének módozatait.

Vörös Lobogó szerkesztősége: Republicii út 81. szám. Telefon: 124-14, 110-82, 130-87, 151-67, 140-74. Kiadóhivatal: 128-34. Nyomda: 120-79. Tip: Arad. 60 168